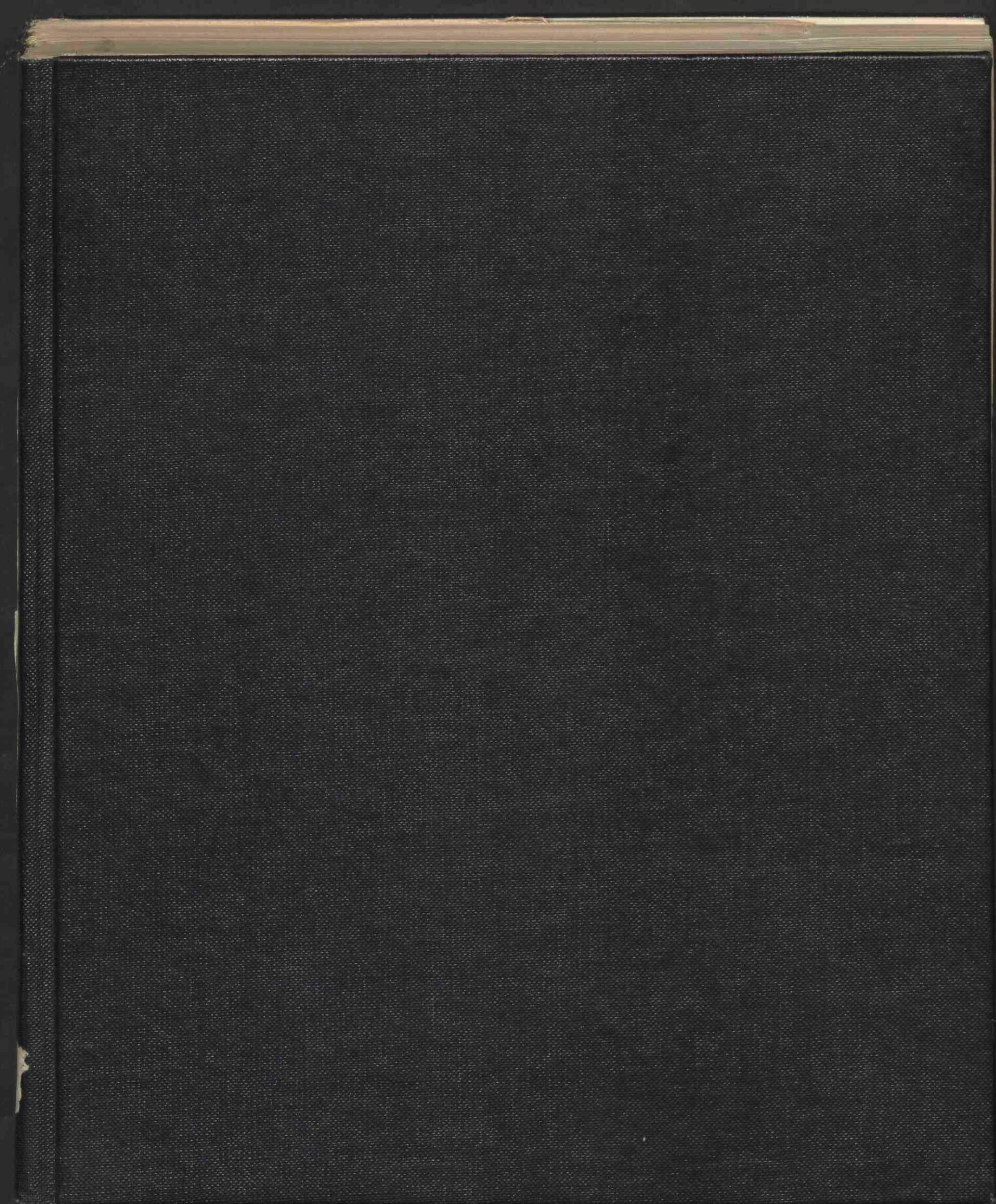

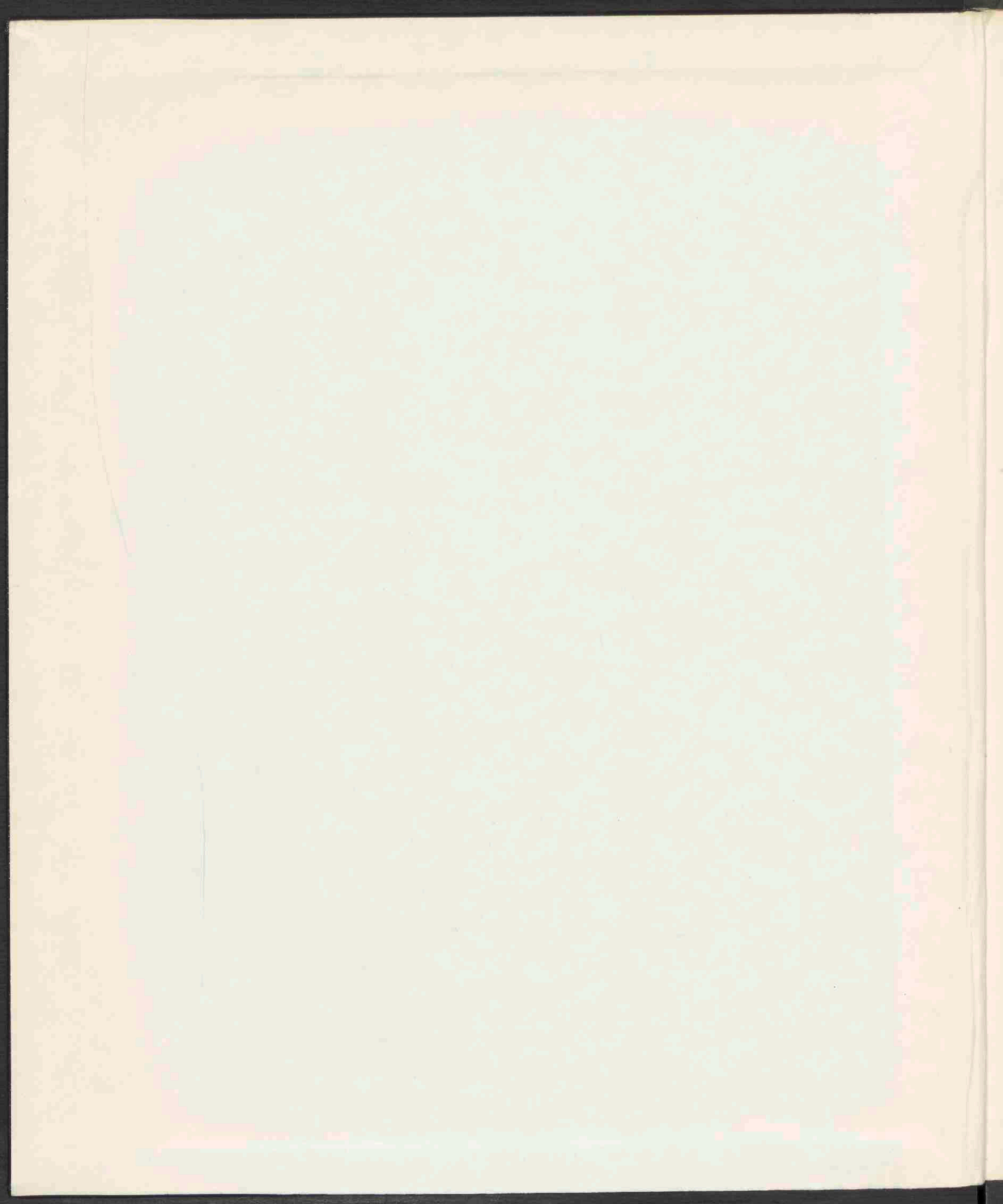

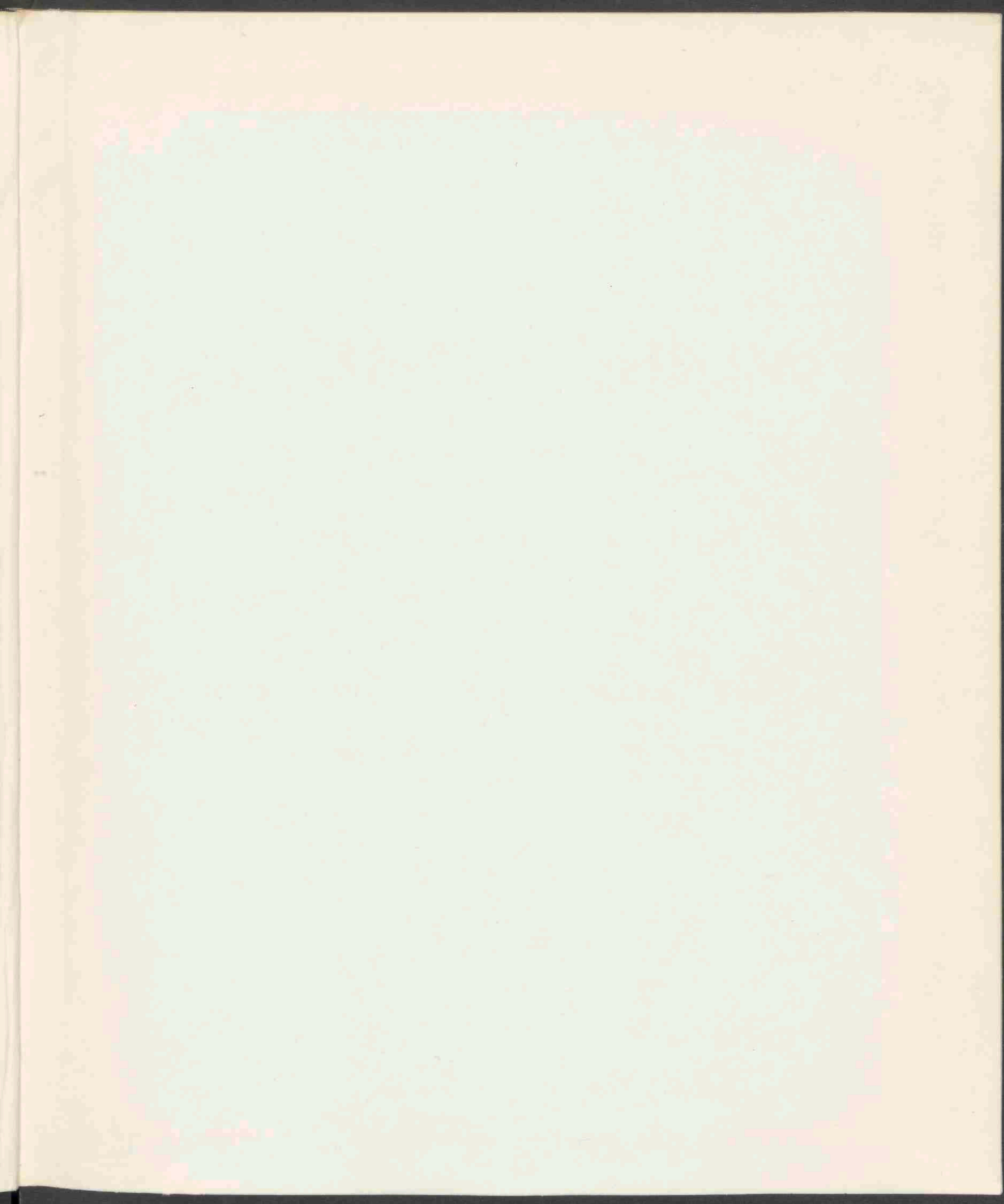
Statistiek der spaar- en leenbanken in Nederland over het jaar

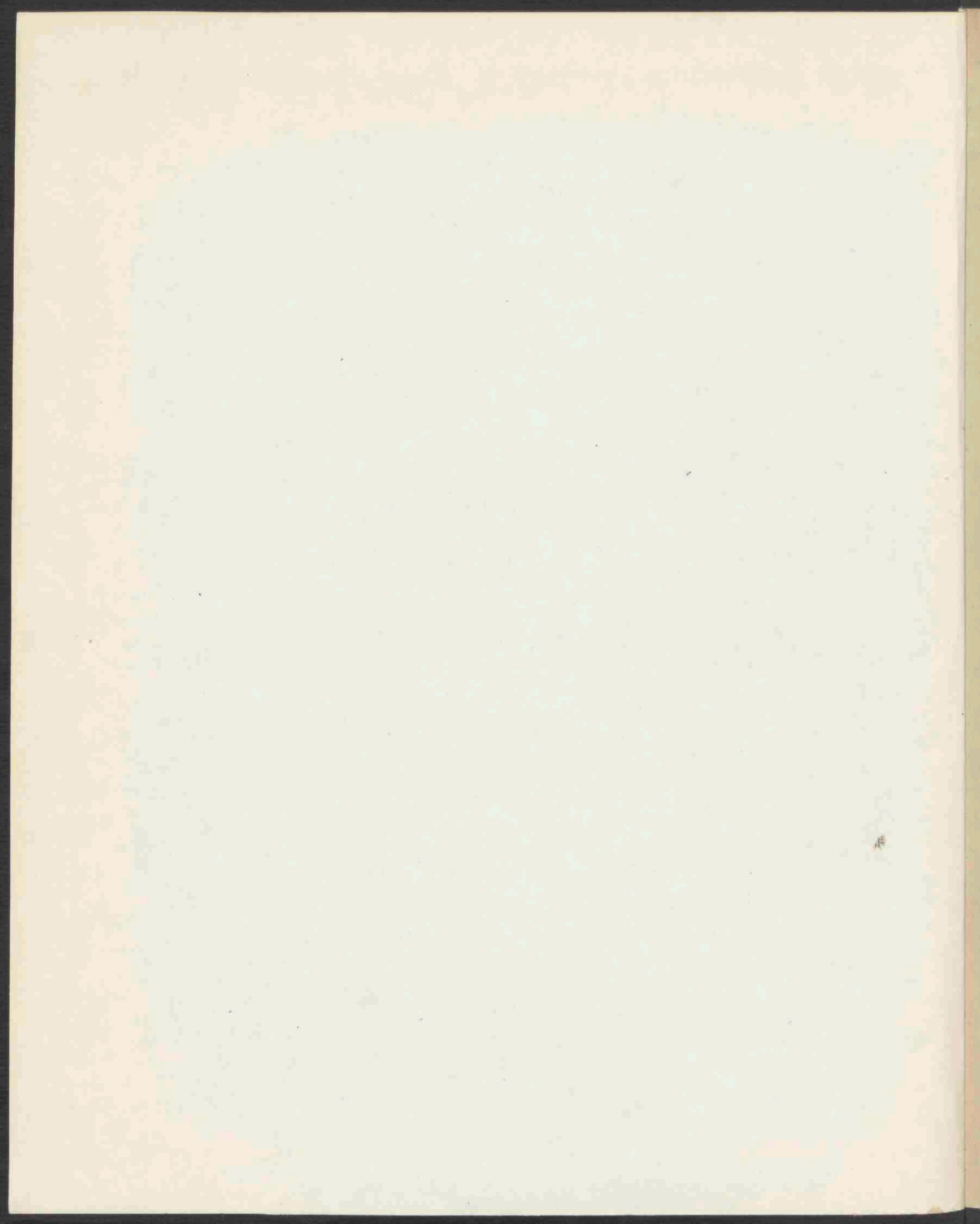
...

<https://hdl.handle.net/1874/423859>

478 CBS 8
24 December 1914.

BIJDRAGEN

TOT DE

STATISTIEK VAN NEDERLAND.

NIEUWE VOLGREEKS.

Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

N°. 211.

Statistiek der Spaar- en Leenbanken in Nederland, over het jaar 1912/13.

(Samenvatting der uitkomsten over 1912/13 in vergelijking
met die over 1911/12.)

's-GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
1914.

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

1299 7957

Publications du Bureau Central de Statistique des Pays-Bas.

(En vente chez BELINFANTE FRÈRES, la Haye.)

Annuaire Statistique du Royaume des Pays-Bas :	
Le Royaume en Europe 1898, 1899 (épuisés), 1900—1912; par année	fl 1,25
Les Colonies 1897—1912; par année	„ 0,75
Bulletin semestriel comprenant des chiffres mensuels et autres renseignements périodiques, concernant les Pays-Bas et les Colonies. Nouvelle série Nos. 1—29 à	„ 0,30
Appendices au bulletin mensuel :	
à No. 2. Natalité et mortalité infantine selon le degré d'aisance dans la ville de Rotterdam.	
à No. 4. Natalité et mortalité infantine selon le degré d'aisance dans quelques villes et un nombre de communes rurales dans les Pays-Bas (communes rurales et résultats généraux).	
Revue du Bureau Central de Statistique , 1 ^{ère} livraison avec supplément, comprenant un aperçu des grèves et lock-outs en 1901 (1902); 2 ^{me} livr. (1903); par livr.	„ 0,25
3/4 ^{me} livr. avec supplément, comprenant un aperçu des grèves et lock-outs en 1902 (1903). 5 ^{me} et 6 ^{me} livr. (1903), 7 ^{me} , 8 ^{me} , 9 ^{me} et 10 ^{me} livr. (1904), 11 ^{me} , 12 ^{me} et 13 ^{me} livr. (1905), 14 ^{me} , 15 ^{me} et 16 ^{me} livr. (1906); par livr.	„ 0,25
Supplément de la 7 ^{me} livr., comprenant un aperçu des grèves et lock-outs en 1903 (1904)	„ 0,10
Supplément de la 8 ^{me} livr., comprenant une statistique du jugement des contraventions des lois sur le travail et la sécurité des ouvriers en 1903 (1904)	„ 0,10
Revue mensuelle du Bureau Central de Statistique , 1 ^{ère} année (1906) livr. 1—5; par livr.	„ 0,10
Supplément de la 2 ^{me} livr., comprenant le bulletin des salaires et de la durée du travail pendant le 1 ^{er} semestre 1906.	„ 0,10
2 ^{me} année (1907) livr. 1—12; 3 ^{me} année (1908) livr. 1—12; 4 ^{me} année (1909) livr. 1—12 (avec suppl. de la 4 ^{me} livr., comprenant un aperçu des salaires et des heures du travail des charpentiers); 5 ^{me} année (1910) livr. 1—12 (avec supplément de la 7 ^{me} livr., comprenant un aperçu des salaires et des heures du travail des maçons et aides-maçons); 6 ^{me} année (1911) livr. 1—12 (avec suppl. de la 7 ^{me} livr., comprenant un aperçu des salaires et des heures du travail des peintres, stucateurs et blanchisseurs dans le bâtiment); 7 ^{me} année (1912) livr. 1—12; 8 ^{me} année (1913) livr. 1—12; 9 ^{me} année (1914) livr. 1—11; par livr.	„ 0,10
Supplément de la 9 ^{me} livr. 1907, 10 ^{me} livr. 1908 et 1909, 11 ^{me} livr. 1910, 12 ^{me} livr. 1911 et 1912, comprenant le bulletin des salaires et de la durée du travail resp. pendant les années 1906—1911; par livr.	„ 0,10
DONNÉES DE LA STATISTIQUE DES PAYS-BAS.	
(Nouvelle Série.)	
Aperçu sur la Hollande par M. D'ALPHONSE (Quelques chapitres de l')	fl 3,50
Histoire de la Statistique dans le Royaume des Pays-Bas (épuisée)	„ 2,50
Statistique de la population.	
Résultats du huitième recensement général de la population du Royaume des Pays-Bas au 31 décembre 1899 (à l'exception du dénombrement professionnel et de la Statistique des habitations). Vol. 1—12; chaque volume . . .	„ 1,—
Idem du neuvième recensement au 31 déc. 1909, Vol. 1—3; chaque volume	fl 1,—
Appendice vol. 1. Densité de la population des communes, des provinces et du Royaume et liste alphabétique des villages, hameaux, subdivisions des communes, etc., avec indication des communes et provinces auxquelles ils appartiennent	„ 0,50
Appendice vol. 2. Tables de mortalité déduites des données de la période 1900—1909, par Dr. A. J. v. PESCH	„ 0,75
Appendice vol. 3. Rapport en pourcents de la population totale des personnes appartenant aux cultes principaux pour chaque commune des Pays-Bas. (Avec 5 cartogrammes et un tableau graphique)	„ 1,50
Résultats du dénombrement des professions dans le Royaume des Pays-Bas, fait au 31 décembre 1899, Vol. 1—12; chaque volume	„ 1,—
Idem fait au 31 déc. 1909, Vol. 1	„ 1,—
Vol. 2, livr. 1, suite et 2, vol. 3, par livr.	„ 1,—
Introduction des résultats du huitième recensement général de la population du Royaume des Pays-Bas du 31 déc. 1899 et du dénombrement des professions et des demeures habitées.	
Livraison I. Résultats du dénombrement de la population proprement dit.	„ 1,—
Livraison II. Résultats du dénombrement des professions et des demeures habitées	„ 1,—
Introduction des résultats du neuvième recensement général de la population du 31 déc. 1909 et du dénombrement des professions et des habitations	„ 1,—
Statistique du mouvement de la population des Pays-Bas 1900—1912 (1904 épuisée); par année. 1913; par année	„ 0,40 „ 0,50
Statistique de la mortalité d'après l'âge et les causes de décès 1901—1912; (1910 épuisée); par année	„ 0,75
1913; par année	„ 0,90
Statistique de la mortalité (hommes) d'après la profession, l'âge et les causes de décès pendant les années 1896—1903.	„ 0,50
Statistique de la mortalité d'après l'âge et les causes de décès. Suppl. 1901—1904	„ 0,50
Statistique des bibliothèques.	
Statistique des bibliothèques publiques et des bibliothèques populaires 1908.	„ 0,25
Statistique des faillites.	
Statistique des faillites dans les Pays-Bas 1902—1912; par année.	„ 0,50
Statistique financière.	
Statistique des voies et moyens du Royaume des Pays-Bas en Europa 1903, 1904, 1905/1906, 1907—1912; par volume.	„ 1,—
Statistique des finances des communes 1896—1899; 1900—1911 (comprenant aussi une statistique des finances des provinces); par année	„ 0,75
Statistique des institutions de prévoyance dans les Pays-Bas 1898—1906, 1907/1908, 1908/1909, 1909/1910, 1910/1911, 1911/1912; par année	„ 1,25
1912/1913; par année	„ 0,50
Statistique des hypothèques, 1901—1907 et 1908—1912; par volume	„ 0,50
Statistique judiciaire et pénitentiaire.	
Statistique judiciaire du Royaume des Pays-Bas 1900—1910; par année	„ 1,—
Statistique criminelle du Royaume des Pays-Bas 1900—1904; par année	„ 2,—
1905—1912; par année	„ 1,50

C.B.S. 8

BIJDRAGEN

TOT DE

STATISTIEK VAN NEDERLAND.

NIEUWE VOLGREEKS.

Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

N°. 211.

Statistiek der Spaar- en Leenbanken in Nederland, over het jaar 1912/13.

1/10 1929/30

(Samenvatting der uitkomsten over 1912/13 in vergelijking met die over 1911/12.)

'S-GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
1914.

ELDRAGEN

STATISTIEK VAN NEDERLAND.

NIJWE VDI GREKKA.

1870

1

1870

1870

1870

1870

1870

1870

VOORBERICHT.

Van den jaargang 1912/1913 ¹⁾ van de Statistiek der Spaar- en Leenbanken wordt thans alleen de samenvatting der uitkomsten over 1912 in vergelijking met die over 1911 gepubliceerd.

Slechts noode is tot dezen maatregel overgegaan. Waar echter de Minister van Binnenlandsche Zaken vroeg, welke publicaties van het Bureau gestaakt of bekort zouden kunnen worden, zoolang zulks wegens de ongunstige financieele omstandigheden ter beperking van de uitgaven noodig kon zijn, daar achtte ondergeteekende het zijn plicht beperkingen in de uitgaven voor drukwerk aan te brengen, die echter alleen door den bestaanden noodtoestand gerechtvaardigd mogen worden geacht. Voor hoogstens twee jaar zal het tabelwerk niet worden gedrukt, doch daarna zullen de gegevens van de afzonderlijke instellingen weder worden gepubliceerd. De copie der tabellen blijft echter bewaard en is ter beschikking van wetenschappelijke onderzoekers.

Evenals het vorige jaar is aan staat 8 der uitkomsten de kolom toegevoegd waarin de gemiddelde rentetax is berekend, gekweekt uit de totale belegging.

Deze berekening, die aan het Bureau is gemaakt van de voornaamste banken, welke nauwkeurige opgaven verstrekt hebben van de gemiddelde rentetax van de beleggingen van verschillenden aard, is op de volgende wijze geschied.

De gemiddelde rentetax is gedeeld op de rente verkregen uit elk onderdeel waardoor men verkrijgt het gemiddelde belegde kapitaal. Deze gemiddelde belegde kapitalen zijn te zamen gevoegd en gedeeld op het totaal bedrag der rente, zoodat men dan verkrijgt het gemiddeld percentage van alle beleggingen.

Voorts is achter de samenvatting der uitkomsten van de Spaarbanken eene opgave toegevoegd van het gemiddelde saldo te goed per inwoner en per boekje van de voornaamste staten der wereld, voor zoover althans daaromtrent gegevens beschikbaar waren, in vergelijking met Nederland.

Aan de samenstelling van dezen jaargang is mede gewerkt door 292 Spaarbanken, 830 Boerenleenbanken, 28 Spaarkassen, 82 Hulpbanken en 17 Banken van Leening, in het geheel dus door 1249 instellingen; voor den vorigen jaargang waren deze cijfers respectievelijk 285, 733, 26, 75, 17 en 1136. Uit deze getallen blijkt, dat het aantal medewerkende Spaarbanken is gestegen met 7, de Boerenleenbanken met 97, de Spaarkassen met 2, de Hulpbanken met 7, terwijl het aantal Banken van Leening stationnair bleef.

Het aantal niet medewerkende Boerenleenbanken bedraagt 5; dit aantal bestaat uit 2 zelfstandig werkende Boerenleenbanken, waarvan na herhaalde aanvraag, geen opgaven

¹⁾ Deze jaargang omvat de instellingen, waarvan het boekjaar geëindigd is op eenigen datum, liggende tusschen 1 Juli 1912 en 30 Juni 1913; eenvoudigheidshalve wordt in de publicatie gesproken over het jaar 1912 waar eigenlijk 1912/1913 bedoeld wordt.

inkwamen en 3 banken, die, hoewel in het Algemeen Register voorkomende, voor dezen jaargang wegens den korten duur van hun bestaan nog geen gegevens konden verstrekken; van alle banken aangesloten bij de Centrale Banken te Eindhoven, Utrecht en Alkmaar zijn gegevens ontvangen, dank zij de welwillende medewerking ondervonden van de administratie en inspectie dezer banken.

Hieronder volgt het saldo te goed der inleggers over:

	1911	1912
bij de particuliere Spaarbanken	f 118 935 329,—	f 123 703 274,—
bij de Rijkspostspaarbank	„ 170 960 807,—	„ 176 656 811,—
bij de Boerenleenbanken	„ 37 560 969,—	„ 44 901 950,—
Totaal	f 327 457 105,—	f 345 262 035,—
alzo eene vermeerdering van	„ 17 804 930,—	

's-GRAVENHAGE, 8 December 1914.

De Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek,

H. W. METHORST.

Samenvatting der Uitkomsten van de Statistiek over 1912 in vergelijking met die over 1911.

I. SPAARBANKEN.

Voor den jaargang 1912 zijn gegevens ontvangen van 292 Spaarbanken, die aan het einde van het boekjaar op 2 101 173 boekjes f 300 360 084,49 verschuldigd waren, terwijl voor den vorigen jaargang van 285 Spaarbanken inlichtingen ontvangen waren, met een saldo tegoed der inleggers ad f 289 896 136,75^s op 2 027 283 boekjes.

Niet ingekomen zijn de opgaven van de volgende 4 Spaarbanken, die in 1911 wel meewerkten:

Spaarbank van het Departement Schermerhorn der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Schermerhorn*.

Spaarbank van het Departement Gorredijk der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Gorredijk* (gemeente Opsterland).

Spaarbank van het Departement Bellingwolde der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Bellingwolde*.

Nutsspaarbank te *Oude-Pekela*.

Van de volgende 8 Spaarbanken, die voor 1911 geen opgaven hadden ingezonden, zijn voor 1912 gegevens ontvangen, n.l.:

R. K. Spaarbank voor Schoolkinderen te *Haarsteeg* (gemeente Hedikhuizen).

Spaarbank van de St. Paulusvereniging te *Oisterwijk*.

Spaarbank van het Departement Culemborg der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Culemborg*.

Spaarbank de „Voorzorg” onderafdeeling van de R. K. Werkliedenvereniging „St. Josef” te *Hilversum*.

R. K. Spaarbank „St. Antonius van Padua” te *Weesp*.

Spaarbank der St. Josephsvereniging te *Sneek*.

Spaarbank te *Vlagtwedde*.

Coöperatieve Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Hoogeveen*.

De navolgende 9 Spaarbanken komen dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voor, doch hebben geen opgaven ingezonden:

Spaarbank van den St. Josephkring te *Breda*.

Doesburgsche Spaarbank „De Voorzorg” van het Bestuur der R. K. Militaire Vereniging te

Doesburg.

Spaar- en Leenkas „Helpt Elkander” van Patrimonium te *Nijkerk*.

Coöperatieve Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Dordrecht*.

Spaarbank van de Handels- en Landbouwbank te *Gorinchem*.

Nutsspaarbank te *Zwijndrecht*.

Coöperatieve Spaarbank „Ons Belang” te *Uithoorn*.
 Spaarbank van de R. K. Werkliedenvereniging „St. Josef” te *IJsselstein*.
 Spaar- en Voorschotbank te *Winschoten*.

Van de 3 hieronder genoemde Spaarbanken, die dit jaar eveneens voor het eerst in het Algemeen Register voorkomen, zijn echter wel opgaven ingekomen, n.l.:

Nutsspaarbank te *Lobith* (Gemeente Herwen en Aerdt).
 Spaarbank „Stiens” te *Stiens* (Gemeente Leeuwarderadeel).
 Spaarbank van de Vereeniging „de Vriendenkring” te *Roodeschool* (Gemeente Uithuizermeeden).

Voorts hebben 2 Spaarbanken, die vorig jaar in het Algemeen Register voorkwamen, doch dit jaar in werking zijn getreden, opgaven ingezonden, n.l.:

Gemeente Spaarbank te *Bemmel*.
 Nutsspaarbank te *Baarn*.

Dit jaar komen de navolgende Spaarbanken niet meer in het Algemeen Register voor:

Spaarbank verbonden aan de drankbestrijdersvereniging te *Loon op Zand*.
 Nutsspaarbank te *Bovenkarspel*.
 Spaarbank te *Hulst*.
 Spaarbank van de Wijksche Bank te *Wijk bij Duurstede*.
 Spaarbank „Zuid-Noordwolde” te *Bedum*.
 Spaarbank van de Werkliedenvereniging „Door Eendracht Sterk” te *Coevorden*.

Ook thans zijn, ter bevordering eener juiste vergelijking, in deze inleiding doorlopend, zoowel bij de Spaarbanken als bij de overige instellingen, in dit werk behandeld, dus ook bij de Boerenleenbanken, Spaarkassen, Hulpbanken en Banken van Leening, alle instellingen geëlimineerd, die niet in beide jaren opgaven verstrekt hebben, tenzij opheffing of oprichting de oorzaak daarvan was.

Bij de overige Spaarbanken bleek het saldo tegoed der inleggers op 1 Januari 1911 en op 1 Januari en 31 December 1912 achtereenvolgens te hebben bedragen f 275 891 864,—, f 288 957 190,— en f 299 773 590,— en is dit derhalve toegenomen met respectievelijk 4,74 en 3,74 pCt.

In het geheel vertoont de Inleggersrekening voor:

1.	Aantal en bedrag der inlagen.	1911	1912	Toeneming sedert 1911 in percenten.
		279 instellingen.	282 instellingen.	
	Aantal inlagen gedurende het boekjaar	2 745 244	2 847 505	3,73
	„ uitbetalingen gedurende het boekjaar	1 441 447	1 491 366	3,46
	„ boekjes in omloop aan het einde van het boekjaar	2 024 966	2 097 462	3,58
	Bedrag van het tegoed der inleggers aan het begin van het boekjaar . . .	f 275 891 864	1) f 288 957 190	4,74
	„ der inlagen (zonder rente)	123 681 722	127 456 041	8,05
	„ aan inleggers toegekende rente	7 899 406	7 990 329	1,15
	„ „ uitbetalingen (uitbetaalde rente inbegrepen)	118 512 192	124 629 969	5,16
	„ van het tegoed der inleggers, rente inbegrepen, aan het einde van het boekjaar	1) 288 960 801	299 773 590	3,74

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen, vindt zijn oorsprong in fouten, die, in vorige opgaven van de Spaarbanken ontvangen, voorkomen en, hoewel verbetering voor den betreffenden jaargang, ondanks met de besturen der instelling gevoerde correspondentie, onmogelijk bleek, thans hersteld zijn.

Voor de Kapitaalrekening zijn thans door 270 Spaarbanken gegevens verstrekt, tegen 264 ten vorige jare. De staatjes 2 en 3 geven een overzicht van de Actieven en Passieven en van de verhoudingen tusschen de desbetreffende cijfers voor 1911 en die voor 1912 bij de in beide jaargangen voorkomende instellingen.

Tevens blijkt daaruit, hoe op het einde van het jaar de actieven en passieven percentsgewijze samengesteld waren:

2. A C T I E V E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1911 in procenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	255 instellingen.	258 instellingen.			
Effecten	f 227 623 146	f 231 564 609	71,16	69,60	1,73
Kantoormeubelen e. d.	32 132	40 616	0,01	0,01	26,40
Onroerende eigendommen	2 508 194	2 710 562	0,78	0,82	8,07
Hypotheken	39 113 743	40 993 503	12,23	12,32	0,48
Prolongatiën	32 111 395	35 579 275	10,04	10,69	10,80
Andere voorschotten	4 903 898	5 282 115	1,53	1,59	7,71
Gelden in handen van derden	3 215 389	3 200 670	1,01	0,96	— 0,46
Gelden in kas	2 924 188	2 973 055	0,91	0,89	1,67
Tekort (verlies).	7 443 458	10 391 083	2,33	3,12	39,60
Totaal	f 319 875 543	f 332 735 488	100,—	100,—	4,02

3. P A S S I E V E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1911 in procenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	Tegoed der inleggers	f 286 494 952			
Bedrag van de reserves	16 469 096	16 136 835	5,15	4,85	— 2,02
Overige crediteuren	16 911 495	19 533 155	5,29	5,87	15,50
Totaal	f 319 875 543	f 332 735 488	100,—	100,—	4,02

Voor de Winst- en Verliesrekening zijn in 1912 van 225 Spaarbanken, tegen 220 in 1911, gegevens ontvangen. Uit de Verzamelstaten blijkt, dat de baten en lasten, bij de in beide jaargangen voorkomende met de in 1912 voor het eerst vermelde instellingen en haar percentsgewijze samenstellingen zijn geweest, als in tabellen 4 en 5 aangetoond wordt:

4.	In totaal.		In percenten.		Toe, respect. afnemings sedert 1911 in percenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	214 instellingen.	216 instellingen.			
B A T E N.					
Renten van effecten, hypotheek, enz.	f 10 766 633	f 11 680 757	88,24	91,95	3,49
Huren van onroerende eigendommen	54 187	56 057	0,44	0,44	3,45
Waardevermeerdering van effecten door koersverschil	87 449	5 797	0,72	0,05	— 93,37
Winst bij verkoop van effecten	121 761	160 243	1,—	1,26	31,60
Baten uit anderen hoofde	1 171 629	800 363	9,60	6,30	— 31,69
Totaal	f 12 201 659	f 12 703 217	100,—	100,—	4,11

5.	In totaal.		In percenten.		Toe, respect. afnemings sedert 1911 in percenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	L A S T E N.				
Aan inleggers toegekende rente	f 7 406 626	f 7 748 756	48,05	48,71	4,62
Administratiekosten	1 190 754	1 317 555	6,92	8,29	10,65
Waardevermindering van effecten door koersverschil	7 786 302	5 972 075	45,26	37,54	— 23,30
Verlies bij verkoop van effecten	19 620	2 016	0,12	0,01	— 89,72
Lasten uit anderen hoofde	800 539	867 316	4,65	5,45	8,34
Totaal	f 17 203 841	f 15 907 718	100,—	100,—	7,53

Voor de Kapitaalrekening waren in 1912 geen gegevens verstrekt door 22 Spaarbanken, welke die wel voor de Inleggersrekening ingezonden hadden; deze 22 Spaarbanken waren op het einde van 1912 op 10 110 boekjes f 2 405 535,37⁵ verschuldigd.

Voor de Winst- en Verliesrekening waren in 1912 geen gegevens verstrekt door 67 instellingen, welke die voor de Inleggersrekening wel ingezonden hadden; deze 67 Spaarbanken waren op het einde van 1912 op 33 714 boekjes f 9 769 397,10 verschuldigd.

270 Spaarbanken met een totaal bedrag tegoed der inleggers op het einde van het jaar ad f 297 954 549,11⁵ hebben voor dezen jaargang opgaven verstrekt nopens den aard der beleggingen harer kapitalen. In den vorigen jaargang waren door 264 Spaarbanken zulke opgaven ingezonden, met een saldo tegoed der inleggers op het einde van het jaar ad f 287 892 175,—.

6. Aard der Beleggingen.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in percenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	249 instellingen.	252 instellingen.			
Staatsschuld:					
ten laste van Nederland	f 102 171 814	f 101 959 193	34,29	33,18	— 0,21
" " " andere landen	7 369 524	7 419 191	2,47	2,41	0,67
Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen:					
in Nederland	57 909 149	59 380 477	19,44	19,33	2,54
" andere landen	1 098 759	1 413 026	0,37	0,46	28,60
Aandeelen:					
binnenlandsche	971 898	1 101 853	0,33	0,36	13,37
buitenlandsche	279 275	267 641	0,09	0,09	— 4,17
Obligatiën en pandbrieven:					
binnenlandsche	40 712 275	43 467 573	13,67	13,82	4,31
buitenlandsche	8 494 694	8 598 027	2,85	2,80	1,22
Hypotheeken	38 905 985	40 731 887	12,06	13,26	4,69
Prolongatiën	32 053 070	35 577 150	10,76	11,58	10,99
Belegging van anderen aard	7 957 261	8 313 863	2,67	2,71	4,48
Totaal	f 297 923 704	f 307 229 881	100,—	100,—	3,12

Tabel 6 toont, hoe de Spaarbanken de haar toevertrouwde gelden, naar de verschillende groepen van beleggingen verdeeld, belegd hebben en tevens blijkt eruit in percenten, welk aandeel voor rekening van elke groep komt.

Naar dezelfde groepen verdeeld bedroegen de gekweekte rentebedragen in totaal en in percenten:

7. Renten gekweekt uit:	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in percenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	249 instellingen.	252 instellingen.			
Staatsschuld:					
ten laste van Nederland	f 3 555 851	f 3 767 047	35,00	34,54	5,94
" " " andere landen	238 534	251 860	2,39	2,31	5,56
Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen:					
in Nederland	2 040 870	2 061 669	20,44	18,90	1,02
" andere landen	42 666	52 862	0,43	0,48	23,90
Aandeelen:					
binnenlandsche	22 532	53 300	0,23	0,49	130,55
buitenlandsche	20 623	9 483	0,21	0,09	— 54,02
Obligatiën en pandbrieven:					
binnenlandsche	1 338 778	1 429 269	13,40	13,10	6,76
buitenlandsche	259 329	308 491	2,60	2,83	18,96
Hypotheeken	1 361 484	1 431 240	13,63	13,12	5,12
Prolongatiën	965 818	1 369 308	9,67	12,56	41,78
Belegging van anderen aard	140 111	171 966	1,40	1,58	22,74
Totaal	f 9 986 646	f 10 906 495	100,—	100,—	9,21

Uit de ontvangen opgaven nopens de gemiddelde rentetax in pCt gekweekt met de verschillende categorieën van beleggingen, is, voor zooveel betreft de spaarbanken, welke op 31 December 1912 een saldo tegoed hadden van een *half millioen* gulden of meer, en aan deze statistiek hebben medegewerkt, het in Tabel 8 vermelde samenvattend overzicht bewerkt. Totaliseering dezer gegevens is uit den aard der zaak niet mogelijk.

8.	N A A M D R R G E M E E N T E.	No. der instelling in het Algemeen Register.	R E N T E T Y P E G E K W E E K T U I T :										De totale beleg- ging.	
			Staatsschuld ten laste van		Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen (provinciën, gemeenten, water- schappen) in		Effecten van anderen aard.				Hypo- theken.	Prolon- gatie.		Anderen hoofde.
							Aandeelen.		Obligatiën en pandbrieven.					
			Neder- land.	Andere landen	Neder- land.	Andere landen	Binnen- landsch.	Buiten- landsch.	Binnen- landsch.	Buiten- landsch.				
	Rijkspostspaarbank . . .	526	3,65	—	3,68	—	—	—	3,68	—	—	4,01	—	3,704
	Spaarbank v/h Nederl. Onderw.-Genootschap.	527	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	's-Hertogenbosch.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Tilburg	141	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	"	142	3,4	—	3,55	—	—	—	3,86	—	4,16	—	3	3,680
	Arnhem	178	3,63	3,75	3,74	—	—	—	3,85	4,2	4,07	4	4,95	3,848
	Barneveld	199	3,7	3,53	3,5	4,2	3	—	4,2	4,2	4	3,7	3,43	3,968
	Borculo	211	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lochem	282	3,8	—	3,9	—	5	—	4	4,5	4,2	4,1	4	4,209
	Nijmegen	289	3,6	4,29	3,66	4,33	—	—	3,95	4,2	4,2	4,094	4,12	4,091
	Tiel	308	2,75	—	4	—	5	—	3,5	—	4	—	—	3,669
	Zutphen	335	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	's-Gravenhage	339	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Delft	374	—	4	3,85	4	5,9	—	4,25	4,12	4,34	—	—	3,867
	Dordrecht	379	3,66	4,61	3,71	—	—	—	4,05	4,37	4,1	3,67	—	4,230
	Gorinchem	384	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,210
	Gouda	388	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Leiden	419	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nieuw-Lekkerland	430	—	4,5	4	—	—	—	4,15	4,6	4,07	4,08	—	4,000
	Rotterdam	474	8,8	3,7	3,75	4,08	—	—	4,15	4,6	4	3,875	4	4,113
	Rijnsaterwoude	479	3,72	4,49	—	—	—	—	3,79	4,06	3,77	3,98	4	3,890
	Schiedam	484	3,7	—	3,7	—	—	—	4,36	—	4,3	3	4,75	4,365
	Vlaardingen	504	3,8	4,8	3,36	—	—	—	3,8	4,9	4,35	4,12	—	4,235
	Amsterdam	523	3,8331	4,1075	3,6782	4,1748	—	—	3,8163	4,1905	4,2393	4,0382	4,3388	3,925
	Haarlem	543	—	—	3,84	—	—	—	4,01	4,08	4,3	4,045	—	4,098
	Alkmaar	559	3,78	4,67	3,91	4,19	—	—	4,35	4,52	4,27	—	3,5	4,250
	Beemster	574	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—	4,28	4,080
	Krommenie	642	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zaandam	734	—	—	3,75	—	3,75	—	—	—	4	4	—	3,950
	Middelburg	745	3,83	—	3,91	—	—	—	4,02	—	4,25	3,61	2,31	3,840
	Zierikzee	786	3,64	—	4,08	—	—	—	3,92	4,21	4	—	—	3,955
	Utrecht	789	3,80	4,252	4,112	4,206	4,863	4,557	4,105	4,217	4,031	—	0,864	3,904
	Leeuwarden	843	3,4	4,1	3,79	—	—	—	3,89	—	4,06	3,56	—	3,897
	Harlingen	885	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Idaarderadeel	896	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zwolle	971	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,996
	Almelo	977	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Deventer	993	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	3	3,961
	Kampen	1016	3,82	4,1	3,85	4,135	—	—	4,14	4,41	4,24	—	3,98	4,100
	Groningen	1052	3,82	4,33	3,74	4,11	5	—	4,07	4,28	3,96	—	3,13	3,994
	Appingedam	1067	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	"	1068	—	4,27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hoogezand	1097	—	—	—	—	7,2	—	4,23	—	4,2	—	3	4,197
	Loppersum	1107	—	—	4	—	—	—	4,08	4,31	4,035	—	4	4,039
	Wildervank	1169	—	4,5	—	—	4,5	—	4,5	4,5	4,25	—	—	4,291
	Maastricht	1235	3,79	4,42	3,57	4,07	—	—	4,06	4,35	4,23	—	3	4,010
	Venlo	1341	—	4,21	4,15	4	—	—	4,14	4,32	4,27	—	3	4,199

De 292 Spaarbanken, die voor dezen jaargang van de statistiek gegevens verschaft hebben, waren gezamenlijk verschuldigd aan de inleggers op het einde van het jaar *f* 300 360 084,49, waarvan komt ten laste van de Rijkspostspaarbank met 1525 kantoren *f* 176 656 810,65 en ten laste van de overige Spaarbanken *f* 123 703 273,84.

Einde 1911 was de Rijkspostspaarbank met 1510 kantoren *f* 170 960 807,54⁵ en waren de overige 284 Spaarbanken *f* 118 935 329,21 aan hare respectieve inleggers verschuldigd.

Einde 1911 waren bij de Rijkspostspaarbank in omloop 1 556 950, bij de overige Spaarbanken 470 333 en in het geheel 2 027 283 boekjes. Einde 1912 waren deze getallen achtereenvolgens 1 607 016, 494 157 en 2 101 173. Einde 1911 was er één spaarbankboekje op de 2,98 inwoners en einde 1912 één op de 2,91 inwoners.

De aantallen boekjes waren naar de grootte van het tegoed als volgt verdeeld:

9.	1911.			1912.		
	Rijkspost- spaarbank.	Overige Spaarbanken.	Totaal.	Rijkspost- spaarbank.	Overige Spaarbanken.	Totaal.
	1510 kantoren.	259 instellingen.		1525 kantoren.	262 instellingen.	
Boekjes met een tegoed:						
Van minder dan <i>f</i> 1,—	460 872	81 739	542 611	478 933	81 929	560 862
„ <i>f</i> 1,— tot beneden <i>f</i> 10,—	341 467	78 514	419 981	351 503	83 777	435 280
„ „ 10,— „ „ „ 100,—	384 570	118 146	502 716	395 149	123 373	518 522
„ „ 100,— „ „ „ 1000,—	1) 363 608	137 187	500 795	1) 374 692	141 184	515 876
„ „ 1000,— en hooger	6 433	26 019	32 452	6 739	27 059	33 798
Totaal	1 556 950	441 605	1 998 555	1 607 016	457 322	2 064 338

Tabel 10 toont in elk der jaren 1911 en 1912 de percentsgewijze verdeling der spaarbankboekjes naar de grootte van het tegoed en voorts de toeneming der aantallen boekjes in procenten in elke groep sedert 1911.

10	Samenstelling in procenten.						Toeneming sedert 1911 in procenten.		
	1911.			1912.					
	Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spaar- banken.	Totaal.	Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spaar- banken.	Totaal.	Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spaar- banken.	Totaal.
Boekjes met een tegoed:									
Van minder dan <i>f</i> 1,—	29,60	18,51	27,15	29,80	17,91	27,17	3,92	0,23	3,36
„ <i>f</i> 1,— tot beneden <i>f</i> 10,—	21,93	17,78	21,02	21,87	18,32	21,08	2,94	6,70	3,64
„ „ 10,— „ „ „ 100,—	24,70	26,75	25,15	24,59	26,98	25,12	2,75	4,42	3,14
„ „ 100,— „ „ „ 1000,—	23,36	31,07	25,06	23,32	30,87	24,99	3,05	2,91	3,01
„ „ 1000,— en hooger	0,41	5,89	1,62	0,42	5,92	1,64	4,76	4,00	4,15
Totaal	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	3,22	3,56	3,29

1) In dit aantal is begrepen een klein aantal boekjes met een tegoed van *f* 1 001,— tot *f* 1 200,—.

De cijfers doen zien, dat bij de Rijkspostspaarbank de saldo's van 1 000,— en hoger, het sterkst zijn toegenomen, en bij de overige Spaarbanken de saldo's van f 1,— tot beneden f 10,—. Het gemiddeld tegoed bedroeg :

11. In het jaar.	Rijkspostspaarbank.		Overige Spaarbanken.		Totaal.	
	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.
1911	f 28,39	f 109,80	f 19,75	f 252,87	f 48,14	f 143,—
1912	„ 28,89	„ 109,93	„ 20,23	„ 250,33	„ 49,12	„ 142,95

Derhalve zijn deze bedragen sedert 1911 toe- resp. afgenomen in percenten met :

12.						
	1,76	0,12	2,43	— 1,00	2,04	— 0,03

Voor de beroepsstatistiek zijn door 133 Spaarbanken de beroepen aangegeven van 153 756 nieuwe inleggers, waarvan 126 703 nieuwe inleggers zijn van de Rijkspostspaarbank, en 27 053 van de overige Spaarbanken.

Tabel 13 geeft een overzicht van de uitkomsten dezer beroepsstatistiek in totaal en in percenten over de jaren 1911 en 1912.

13. Klasse.	Inleggers, werkzaam in of behorende tot:	In totaal.				In percenten.				Toe respect. afneming sedert 1911 in percenten.	
		1911.		1912.		1911.		1912.			
		Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.		
I—XVII	Nijverheidsbedrijven	28 386	17 559	28 786	18 326	28,56	36,08	29,28	35,67	1,41	4,37
XVIII—XIX	Landbouw, visscherij en jacht	9 965	7 239	8 579	7 069	10,02	14,93	8,73	13,76	— 13,91	— 3,02
XX—XXIII	Handel	19 837	14 089	20 654	15 702	19,96	23,95	21,01	30,57	4,12	11,45
XXIV—XXVI en XXIX—XXXIII	Vrije beroepen, onderwijs, ambten of bedieningen	10 481	4 710	9 880	5 091	10,54	9,68	10,05	9,91	— 5,73	8,09
XXVII, XXVIII en XXXIV	Personen, huiselijke diensten verrichtende, losse werklieden, gepensioneerden en personen zonder beroep	29 261	5 020	28 911	5 183	29,44	10,3	29,40	10,09	— 1,20	3,25
	Vereenigingen	1 474	—	1 505	—	1,48	—	1,53	—	2,10	—
	Totaal	99 404	48 667	98 315	51 371	100,—	100,—	100,—	100,—	— 1,10	5,56

Tabel 13^a geeft een overzicht van het gemiddelde saldo te goed per inwoner en per boekje van de voornaamste landen der wereld, voor zoover althans daaromtrent gegevens beschikbaar waren in vergelijking met Nederland.

13 ^a L A N D.	Jaar.	Inwoners	Boekjes.	Saldo te goed.	Per inwoner.	Per boekje.	Aanmer- kingen.
Australië	1912	4 733 359	1 736 004	f 816 872 692,—	f 172,58	f 470,55	
Beieren	1911	6 925 020	—	397 784 222,—	57,44	—	
„	1912	—	1 113 311	397 837 799,—	—	357,35	
België	1912	7 571 387	3 013 296	508 570 288,—	67,17	168,78	
Bulgarije	1910	4 329 108	280 775	27 826 732,—	6,43	99,11	
Canada	1912	7 467 000	—	710 275 802,—	95,12	—	Aantal boekjes niet bekend.
Chili	1910	3 415 060	298 018	83 057 587,—	24,32	278,70	
Denemarken	1/4 1911—31/8 1912	2 800 000	1 376 766	546 044 876,—	195,02	396,61	
Duitschland	1912	66 146 000	22 979 254	11 120 187 927,—	168,12	483,92	
Egypte	1912	12 170 000	273 316	12 657 978,—	1,04	46,31	
Finland	1911	3 155 000	66 002	10 232 677,—	3,24	155,03	
Frankrijk	1911	39 601 509	14 382 255	2 701 280 364,—	68,21	187,82	
Groot-Britannië en Ierland	1912	45 662 646	14 621 201	2 878 179 995,—	63,03	196,85	
Hongarije	1911	21 030 104	2 719 905	1 999 343 776,—	95,07	738,76	
Italië	1912	35 026 486	8 093 199	2 145 073 400,—	61,24	265,05	
Japan	1910	50 984 844	—	210 479 463,—	4,13	—	
„	1912	—	12 532 546	249 511 833,—	—	19,91	
Nederland	1912	6 114 302	2 200 325	345 262 035,—	56,47	156,91	
Noorwegen	1912	2 427 331	1 078 704	385 837 167,—	158,96	357,69	
Oostenrijk	1911	28 763 214	4 335 064	3 205 979 717,—	111,46	731,11	
Pruisen	1910	40 165 219	—	7 046 719 687,—	175,44	—	
„	1912	—	13 819 834	7 401 822 684,—	—	535,56	
Rumenië	1909/1910	6 966 002	218 690	29 505 225,—	4,24	134,92	
Rusland	1911	167 920 000	7 940 735	1 938 225 000,—	11,83	243,81	
Saksen	1910	4 806 661	—	1 078 551 443,—	224,39	—	
„	1912	—	3 357 739	1 118 393 682,—	—	333,08	
Ver. Staten van Noord- Amerika	1912	95 410 508	10 010 304	11 218 582 678,—	117,58	1 120,70	
Wurtenberg	1910	2 437 574	—	330 561 756,—	135,61	—	
„	1912	—	811 155	348 086 197,—	—	429,12	
Zweden	1912	5 604 000	2 233 697	647 327 843,—	115,51	289,80	
Zwitserland	1908	3 647 479	1 899 332	755 319 901,—	207,08	397,68	

Ten einde aan dezen staat niet meer uitbreiding te geven zijn de gegevens van de Postspaarbanken en de particuliere spaarbanken te zamen gevoegd.

De gegevens zijn ontleend:

voor Australië,	Bevolking uit: „Population and Vital Statistics”. Saldo te goed en boekjes uit: „Official Year Book of the Commonwealth of Australia”.
„ Beieren,	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für das Königreich Bayern”. saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ België	uit: „Annuaire statistique de la Belgique”.
„ Bulgarije	„ „Annuaire statistique du Royaume de Bulgarie”.
„ Canada	„ „The Canada Year Book”.
„ Chili	„ „Anuario estadístico de la republica de Chile”.
„ Denemarken	„ „Statistisk Aarbog”.
„ Duitschland	„ „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Egypte	„ „Annuaire statistique de l’Egypte”.
„ Finland	„ „Statistisk Årsbok för Finland”.
„ Frankrijk	„ „Annuaire statistique de la France”.
„ Groot-Britannië en Ierland	„ „Statistical Abstract for the United Kingdom”.
„ Hongarije	„ „Annuaire statistique Hongrois”.
„ Italië	„ „Annuario statistico Italiano”.
„ Japan	„ „Résumé statistique de l’Empire du Japon”.
„ Nederland	„ „Statistiek der Spaar- en Leenbanken”.
„ Noorwegen	„ „Norges Sparebanker”.
„ Oostenrijk	„ „Statistik der Sparkassen in den im Reichsrate vertretenen Königreichen und Ländern”.
„ Pruisen	„ „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Rumenië	„ „Annuaire statistique de la Roumanie”.
„ Rusland	„ „Annuaire statistique de la Russie”.
„ Saksen	„ „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Ver. Staten van N.-Amerika	„ „Statistical Abstract of the United States”.
„ Wurtemberg	„ „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Zweden	bevolking uit: „Statistical Abstract for the Foreign Countries”. saldo te goed en boekjes uit: „Allmän Sparbanksstatistik”.
„ Zwitserland	uit: „Statistisches Jahrbuch der Schweiz”.

Hierbij dient in aanmerking genomen te worden dat het gebruik dat van de spaarbanken voor belegging van gelden gemaakt wordt, mede beïnvloed wordt door de bepalingen welke daarvoor zijn vastgesteld. In het eene land is het maximum voor het saldo te goed hooger dan in het andere land, elders is dit aan geen beperking onderworpen. Ook de hoegrootheid der rente is van invloed en de bepaling of één spaarder meer dan één spaarbankboekje mag bezitten. Door deze en dergelijke verschilpunten in de bepalingen, die voor het gebruik zijn vastgesteld, zijn de gegevens van land

tot land niet zonder meer met elkander te vergelijken. Door dit verschil zullen het ook in het eene land hoofdzakelijk „kleine luyden” zijn die hun geld in de spaarbanken in bewaring geven terwijl elders ook andere klassen der bevolking van dit Instituut gebruik zullen maken. De bovengenoemde tabel geeft dan ook meer een beeld van den omvang der bemoeiingen van de spaarbanken in de verschillende landen dan van het sparen. Immers in hoeverre nog van andere spaargelegenheid gebruik gemaakt wordt (verzekering, deposito's), dan wel aanstonds effecten gekocht worden of gelden in handel en industrie belegd worden, blijkt uit deze cijfers geenszins. Het zou zeker, indien het mogelijk ware, aanbeveling verdienen, elk van deze punten nader te onderzoeken. Wat de verzekering betreft, zouden de maatschappijen eene splitsing moeten maken van hunne verzekerden naar de nationaliteiten met vermelding van de gestorte premiën en het verzekerd bedrag.

De herleiding der vreemde munten in de Nederlandsche munt heeft plaats gehad overeenkomstig de tabellen voorkomende in den Post- telegraaf- en telephoongids, voor de postwissels naar het buitenland.

II. BOERENLEENBANKEN.

Van de 835 in het Algemeen Register genoemde lokale Boerenleenbanken waren op 31 December 1912 aangesloten bij de Centrale Bank te Utrecht 438 ¹⁾, bij die te Eindhoven 346 en bij die te Alkmaar 36, samen 820.

Bij de Centrale Bank te Utrecht waren op 31 December 1912 aangesloten, de locale banken te:

Aalten, Aar (Ter), Achlum, Akersloot, Akmarijp, Alphen, Alkemade, Ameland, Amerongen, Amstelveen, Andijk, Anerveen, Angerloo, Anjum, Anna-Paulowna, Apeldoorn, Apelkanaal (ter), Appelscha, Appingedam, Arnhem, Avenhorn, Azewijn, Baarn, Babberich, Bafto, Bakhuizen, Balk, Barendrecht, Barneveld ¹⁾, Barsingerhorn, Bathmen, Bedum, Beek, Beekbergen, Beemster, Beets, Beilen, Bellingwolde, Benedenkniipe, Bennekom, Bergambacht, Berkel en Rodenrijs, Berkhout I, Berkhout II, Beverwijk, Blaricum, Blauwhuis, Bodegraven, Bodegravensche-Meije, den Bommel, Boornbergum, Borculo, Borger, Borgsweer, Borne, Boschkapelle, Bourtange, Bovensmilde, Boijl, Bredevoort, Breedenbroek, Breukelen, Broek in Waterland, Broek op Langendijk, Brummen, Buinen, Buinerveen, Bunschoten, den Burg, Burgerbrug, Burgwerd, Bussum, Buurmalsen, Clinge, Cloese, Cubaard, Dalen, Dalerveen, Dalfsen, Dedemsvaart, Deinum, Delden, Delft, Diemen, Dinxperlo, Dirksland, Dirksland, Dodewaard, Doniaga, Donkerbroek, Doornspijk, Dragster-Compagnie, Dreischor, Driel, Duiven, Dwingelo, Edam, Eelde, Eemnes, Eerbeek, Elden, Elkerzee, Elst, Emmen, Emmercompascuum, Enkhuizen, Epe, Erica, Etten, Exloo, Ezinge, Farmsum, Fijnaart, Franeker, Gasselternijveen, Geldermalsen, Genemuiden, Gerkesklooster, Giessendam, Giessen-Nieuwkerk, Goor, Gorinchem,

¹⁾ In het verslag van de Coöperatieve Centrale Raiffeisenbank te Utrecht wordt vermeld dat op 31 December 1913 het aantal aangesloten banken 439 bedraagt. Aangezien echter de Bank te Barneveld niet het karakter van een boerenleenbank draagt, doch slechts een aankoopvereniging is, is zij niet in het Algemeen Register vermeld.

Gorssel, Gouda, Gouderak, Graauw, 's-Graveland, 's-Gravenhage, 's-Gravenzande, Groot-Ammers, Groot-Schermer, Grijpskerk, Grijpskerke, Haaksbergen, Haamstede, Haarlemmermeer, Haarzuilens, Hardenberg (Ambt-), Haren, Harmelen, Harreveld, Hattem, Hazerswoude, Heeg, Heerde, 's-Heerenberg, Heer-Hugowaard, Hellendoorn, Hengelo (G.), Hengelo (Ov.), Hengstdijk, Herwen en Aerdt, Hillegom, Hoedekenskerke, Hollandsche Veld, Holten, Holwierde, Hommerts, Hoogersmilde, Hoogveen, Hoogwoud, Houten, Huizen, Hulst, Hylaard, St. Jan-Steen, Kapelle, Jisp, Jorwerd, Jubbega, Jutphaas, Kamerik, Kamperveen, Katwijk a/d Rijn, Katwijk aan Zee, Klaaswaal, Kloosterveen, Kloosterzande, Knollendam, Koedijk, Koegras, Koekange, Koewacht, Kollum, Kortezwaag, Koudekerke, Koudum, Krabbendijke, de Krim, Kruiningen, Kwadijk, Lamswaarde, Landsmeer, Langezwaag, Langweer, Laren (N.-H.), Leek (de), Leens, Leiden, Leiderdorp, Lekkerkerk, Leeuwarden, Leeuwarden (O.Z.K.), Leusden, Lichtenvoorde, de Lier (Kom), de Lier c. a., Linschoten, Lippenhuizen, Lisse, Loenen (Veluwe), Loppersum, Losser, Luinjeberd, Maarssen, Maasland, Makkum, Markelo, Maurik, de Meern, Menaldum, Meppel, Middellie, Middelstum, Midsland, Mussel, Molenaarsgraaf, Monnikendam, Monster, Moordrecht, Musselkanaal, Naaldwijk, Nederhorst den Berg, Netterden, Nibbixwoud, Nieuwbeerta, Nieuw-Dordrecht, Nieuwenhoorn, Nieuwe-Niedorp, Nieuwendam, Nieuwerkerk a/d IJssel, Nieuwleusen, Nieuw-Namen, Nieuwolda, Nieuw-Weerdinge, Noorddijk, Noordeloos, Noorden, Noordijk bij Neede, Noordscharwoude, Noordwijk, Noordwijkerhout, Norg, Nijbroek, Odoorn, Oene, Oldeholtpa, Oldehove, Oldenbroek, Ommen (Ambt), Ooltgensplaat, Oostburg, Oosterend, Oosterhesselen, Oosterzee, Oosthuizen, Oostvoorne, Oostwoud, Oranjedorp, Ossennisse, Oud-Beijerland, Ouddorp, Oudega, Oudendijk, Oudenhoorn, Oudenrijn, Ouderkerk a/d Amstel, Ouderkerk a/d IJssel, Oude-Tonge, Oude-Wetering, Oudkarspel, St. Pancras, Papendrecht, Peize, Petten, Pieterburen, Poederrijen, Pijnacker, Rectum—Ypelo, Rheden, Ridderkerk, Ried, Rijswijk (N.-B.), Rijswijk (Z.-H.), Rockanje, Roden, Roelofarendsveen, Rolde, Roodhuis, Roordahuizum, Roswinkel, Rotterdam (Charlois), Rotterdam II, Rozenburg, Sassenheim, Schagen, Schagerbrug, Schalkwijk, Schellinkhout, Schermerhorn, Scherpenzeel, Schildwolde, Schoorl, Schoterland, Silvolde, Sijbekarspel, Sint-Nicolaasga, Sleen, Sloten (N.-H.), Sloten (Fr.), Sloterdijk, Smilde, Soest, Sommelsdijk, Spanbroek, Spankeren, Spijk, Spijkenisse, Stad a/h Haringvliet, Stadskanaal, Stavenisse, Steenderen, Steenderen-Drempt, Steenwijkerwold, Stelwijk, Stompwijk, Stoppeldijk, Stoutenburg, Strijen, Terbreggen, Terwispeel, Tholen, Tijnje, Tzum, Uitgeest, Uithoorn, Uithuizen, Uithuizermeeden, Uift, Ureterp, Ursem, Usquert, Utrecht en Achttienhoven, Vaassen, Varsseveld, Veendam, Veenendaal, Vinkeveen, Vlaardingen, Vlagtwedde, Vollenhove (Ambt), Voorburg, Voorhout, Voorschoten, Voorst, Vorden, Vries, Vroomshoop, Waddinxveen, Warffum, Warga, Warmenhuizen, Warmond, Warns, Wartena, Wassenaar, Wateringen, Waverveen, Wedde, Weerdinge, Wemeldinge, Werkendam, Werkhoven, Wervershoof, Westerblokker, Westerbork, Westerbroek, Westerlee, Westervoort, Westwoud, Westzaan, Wezep, Wieringen, Wieuwerd, Wilsum, Winsum (Fr.), Winsum (Gr.), Winterswijk, Wirdum, Witmarsum, Woldendorp, Woltersum, Wommels, Workum, Wormer, Woudenberg, Woudsend, Wouw, Wijdenes, Wijk aan Zee en Duin, Wijk bij Duurstede, Wijnbergen, Wijnjeterp, Wijster, Yerseke, IJzerlo, Zaandam, 't Zandt, Zeddum, Zelhem, Zevenaar, Zevenhuizen, Zoeterwoude, Zuid-Barge, Zuiddorpe, Zuidhorn, Zuidland, Zuidlaren, Zuid-Scharwoude, Zuidwolde (Gr.), Zuidwolde (Dr.), Zunderdorp, Zutphen, Zwaag, Zwaagdijk, Zweeloo, Zwolle (Groenlo) en Zwijndrecht.

Bij de Centrale Bank te Eindhoven waren op 31 December 1912 aangesloten, de lokale banken te:

Aardenburg, Aarle-Rixtel, Abcoude, Acht, Afferden (G.), Afferden (L.), Albergen, Alphen, Altforst, America, Ammerzoden, Appeltern, Arcen, Asten, Axel, Baardwijk, Baarlo, Baexem, Barendrecht, Barger-Compascuum, Beegden, Beek (L.), Beers, Beesd, Beesel, Belfeld, Bemmelen, Berg a. d. Maas, Bergen (L.),

Bergen op Zoom, Berg en Terblijt, Bergeijk, Bergeijk 't Hof, Berghuizen, Berkel (N.-B.), Berkel (Z.-H.), Berlicum, Best, Beugen, Bladel, Bleiswijk, Blerick, Blitterswijk, Bocholtz, Boekel, Boerhaar, Born, Boskoop, Boxmeer, Boxtel, Breda, Budel, Buggenum, Bunde, Caberg, Cadier en Keer, Coevorden, Cuijk, Dalmsholte, Denekamp, Deurne, Dieden, Dinther, Dongen, Donk, Dreumel, Drunen, Dungen (den), Dussen, Echt, Eckelrade, Eede, Eerde, Eersel, Eysden, Eijs-Wittem, Ell, Elsloo, Epen-Wittem, Etten, Fijnaart, Gaanderen, Gassel, St. Geertruidenberg, Geesteren, Geffen, Geldrop, Gellicum, Gendt, Ginneken, Goirle, Grathem, Grevenbicht, Groesbeek, Gronsveld, Grootebroek, Grubbenvorst, Haaren, Haarle, Haarsteeg, Haastrecht, Haelen, Halsteren, Haps, Haren, Hatert, Heel, Heer, 's-Heerenhoek, Heesch, Heeten, Heeze, Helden (dorp), Hengelo (G.), Herkenbosch, Hernen, Herpt, Herten, Heumen, Herveld, Heijen, Heijthuizen, Hoensbroek, Hoonhorst, Horn, Horssen, Horst, Hout (den), Houtrakpolder, Huisseling, Hulsberg, Hunsel, Ittervoort, Kaatsheuvel, Kerk-Driel, Kerkrade, Kessel, Kethel, Keijenburg, Klimmen, Lage-Zwaluwe, Langenboom, Langeveen, Lattrop, Ledeacker, Leende, Leeuwen, Leidschendam, Leveroy, Liempde, Lierop, Lieshout, Liessel, Linne, Lith, Lithoyen, Loon op Zand, Lopik, Lottum, Luiksgestel, Lutte (de), Lutterade, Maasbommel, Maasbracht, Maasbree, Maashees, Maasniel, Made, Malden, Maren, Margraten, Mariaheide, Mechelen-Wittem, Meerlo, Meerssen, Megen, Melick, Meeterik, Meijel, Mheer, Middelaar, Mierlo-Hout, Milheeze, Mill, Moergestel, Mook, Montfoort, Montfort, Munstersche-Veld, Mijdrecht, Naaldwijk, Nederweert, Neer, Neerasselt, Neerbosch en Hees, Neeritter, Neerkant, Nieuwenhagen, Nieuwkuik, Nieuw-Schoonebeek, Nieuwstadt, Nistelrode, Noordbroek, Nootdorp, Notter en Zuna, Nuenen, Nuth, Nijmegen, St. Odiliënberg, St. Oedenrode, Oeffelt, Oerle, Ohé en Laak, Oirlo, Oirschot, Oisterwijk, Oldemarkt, Olst, Oostburg, Oosteind, Oosterhout, Ootmarsum, Oploo, Ospel, Ossendrecht, Ottersum, Oudenbosch, Oude-Tonge, Oudewater, Overasselt, Overloon, Overschie, Oyen, Panningen, Pey-Echt, St. Pieter, Poeldijk, Posterholt, Princenhage, Puiflijk, Pijnacker, Raalte, Reek, Reeuwijk, Reusel, Reuver, Reijmerstok, Roggel, Roosendaal, Rosmalen, Rossum, Rucphen, Rijekevoort, Rijen, Rijsbergen, Rijswijk (Z.-H.), Sambeek, Schaesberg, Schayk, Schalkhaar, Schelle, Schimmert, Schinnen, Schin op Geulle, Schinveld, Schipluiden, Schoten, Schijndel, Sevenum, Simpelveld, Slagharen, Someren, Son, Spaarnwoude, Spaubeek, Sprundel, Standdaarbuiten, Steenbergen, Steenwijkerwold, Steggerda, Stein, Stevensweert, Stramproy, Stratum, Strijp, Susteren, Swalmen, Teteringen, Thorn, Tilburg, Tongelre, Tungalroy, Ubach over Worms, Ubachsberg, Uden, Udenhout, Ulestraten, Valburg, Valkenswaard, Varik, Vasse, Veghel, Velden, Veldhoven, Velp (N.-B.), Venlo, Venray, Vierlingsbeek, Vlierden, Vlodrop, Vlijmen, Voerendaal, Volkel, Vorstenbosch, Vortum, Vucht, Vijlen, Wagenberg, Wamel, Wanroy, Wanssum, Waspik, Weerselo, Weert, Well, Wessems, Westdorpe, Westerhoven, Weurt, Wilré (Oud-Vroenhoven), Winssen, Wintelre, Woensel, Wolvega, Wijchen, Wijlre, Wijnandsrade, IJsselmuiden, IJsselstein, IJzendijke, Zeeland, Zesgehuchten, Zevenbergschenhoek, Zundert, Zwolle en Zijtaart.

Bij de Centrale Bank te Alkmaar waren op 31 December 1912 aangesloten, de lokale banken te:

Akersloot, Alkmaar, Anna-Paulowna, Assendelft, Beemster, Bergen, Bovenkarspel, Castricum, Driehuizen-Velzen, Egmond-Binnen, Haarlem, Harenkarspel, Heemskerk, Heemstede, Heer-Hugowaard, Heiloo, Hoogwoud, Ipendam, Limmen, Loosduinen, Lutjebroek, Medemblik, Noord-Scharwoude, Obdam, Oosterblokker, Opperdoes, Oudorp, de Rijk, Schagen, Spierdijk, Uitgeest, Warmenhuizen, Westerblokker, Wognum, 't Zandt en Zuid-Scharwoude.

De Balans op 31 December 1912 der Coöperatieve Centrale te *Utrecht* luidde:

14.

Balansrekening op 31 December 1912.

Actieven.

Aandeelhouders	f 410 220,—
Beleening (uitgezet geld)	„ 4 335 000,—
Jan Blijdesteijn en Zoon	„ 22 724,99
Labouchère Oijens en Cos. Bank	„ 8 836,63
Bank van Huydecoper en van Dielen	„ 5 776,50
Incasso-Bank	„ 6 655,09
Utrechtsche Bank	„ 3 687,48
Effecten	„ 504 661,54
Effecten ter belegging van de	
Reserve	f 65 541,88
Onverschenen Coupons in 1912 „ 292,25	
	„ 65 834,13
Gebouwen	„ 15 000,—
Interest	„ 3 518,11
Kassa	„ 775,80
Meubilair	„ 2 475,05
Voorschotten	„ 1 636 591,78
	f 7 021 757,10

Passieven.

Crediteuren	f 693,69
Kapitaal te aandeel	„ 225 500,—
„ 2e „	„ 100 000,—
„ 3e „	„ 52 500,—
„ 4e „	„ 31 000,—
„ 5e „	„ 16 500,—
„ 6e „	„ 7 500,—
„ 7e „	„ 4 000,—
Reserve	„ 66 753,50
Deposito (opgenomen geld)	„ 6 502 849,43 ⁵
Winstsaldo	„ 14 460,47 ⁵
	f 7 021 757,10

De Winst- en Verliesrekening over 1912 luidde:

15.

Winst- en Verliesrekening over 1912.

Verliezen.

Bestuur	f 1 200,—
Rechtsgeleerd Ambtanaar	„ 879,16
„ „ voor contrôle	„ 200,—
Administratie	„ 7 675,—
Inspectie	„ 10 885,25 ⁵
Kosten bedoeld bij art. 18 en 28 der statuten	„ 740,40
Accountantskosten (per resto)	„ 500,—
Pensioenbijdrage ten laste der Centrale Bank	„ 1 703,10
Exploitatie van het gebouw en het kantoor	„ 549,33 ⁵
Algemeene onkosten	„ 5 717,51
Recherches (hypotheekkantoren)	„ 1 483,80 ⁵
Materieel	„ 2 851,98 ⁵
Effecten (koersverlies)	„ 11 286,33
Winstsaldo	„ 14 460,47 ⁵
	f 60 132,35 ⁵

Winsten.

Interest	f 45 155,41 ⁵
Betaling bij toetreding	„ 290,—
Rijkssubsidie	„ 3 400,—
Jaarlijksche bijdrage der aangesloten banken,	
ingevolge art. 7 der Statuten	„ 11 186,94
Bijdrage bij uittreding ingevolge art. 5 der	
Statuten	„ 100,—
	f 60 132,35 ⁵

De Winst- en Verliesrekening sluit dit jaar met een bedrag van f 14 460,47⁵

Voorgesteld wordt daarvan:

Af te schrijven op de rekening „Meubilair” „ 675,05

Zoodat overblijft een bedrag van f 13 785,42⁵

Hiervan moet in het reservefonds worden gestort:

a. volgens art. 7 sub b der Statuten, de gelden die de leden bij hunne toetreding betalen f 290,—

b. volgens art. 5 al. 3 der Statuten, de gelden door de leden bij opzegging gestort. „ 100,—

„ 390,—

Blijft f 13 395,42⁵

en voorts dit bedrag, overeenkomstig art. 40 der Statuten, in het reservefonds te storten, dat daardoor zal stijgen tot f 80 538,92⁵.

De Balans op 31 December 1912 der Coöperatieve Centrale te *Eindhoven* luidde:

16. Balansrekening op 31 December 1912.			
Actieven.		Passieven.	
Aandeelhouders (voor nog te storten)	f 683 871,56	Kapitaal	f 692 000,—
Kassa	95 845,20 ⁶	Boerenleenbanken	6 238 929,74
Coupons en losbare stukken	33 455,12 ⁵	Diverse Crediteuren	154 791,89
Effectenfonds	3 164 083,79	Nederlandsche Bank	100 088,03
Hypotheken	465 977,86	Effecten-Deposanten (Leendepôt).	148 800,—
Gebouwen	78 908,08	Reservefonds	56 787,50
Meubilair	4 216,55	Reserve-Gebouwen	5 000,—
Prolongatiën	625 000,—	Onkosten (voor nog te betalen)	814,63
Debiteuren met onderpand	207 645,30	Renterekening (voor loopende rente)	592,36
Gemeenten	218 120,00	Winst	7 707,20
Diverse Debiteuren	287 747,74		
Boerenleenbanken	1 312 027,82		
Effecten-Leendepôt	148 800,—		
Twentsche Bankvereniging B. W. Blijdenstein & Co.	58 567,40		
Renterekening (voor loopende rente)	21 444,92		
	<u>f 7 405 511,35</u>		<u>f 7 405 511,35</u>

De Winst- en Verliesrekening over 1912 luidde:

17. Winst- en Verliesrekening 1912.			
Verliezen.		Winsten.	
Onkostenrekening (voor het saldo)	f 12 597,69	Renterekening (voor het saldo)	f 45 696,11 ⁵
Effectenfonds (voor koersverschil). Totaal koersverschil	f 50 414,21	Provisierekening	5 150,89 ⁶
Afgeboekt op Rekening (Reserve Effecten) koersverschillen	18 000,—	Safehuur	85,50
	„ 32 414,21	Boete Algemeene Vergadering	107,50
Bijdrage pensioenfonds	832,53	Rijkssubsidie	2 500,—
Safehuur	40,—	Winstuitkeering Boeren Hypotheekbank over 1911	76,28
Leergangen	49,66	Boete uittreding Oirschot	25,—
Winst	7 707,20		
	<u>f 53 641,29</u>		<u>f 53 641,29</u>

De winst is als volgt verdeeld	f 7 707,20
a. Afschrijving op meubilairrekening	f 421,65
b. bij te schrijven bij de rekening „Reserve Gebouwen” (plus minus 2 pCt)	„ 1 600,—
c. opnieuw te storten op de rekening „Reserve-Effecten-Koersverschil”	„ 4 155,66
	„ 6 177,81
Blijft	f 1 529,89
d. 4 pCt. rente van het gestorte op de bewijzen van deelneming gedurende de volle maanden, waarover werd deelgenomen, ter bijschrijving op die bewijzen, volgens art. 49 sub 2 der Statuten	„ 317,39
Rest	f 1 212,50

en e. Dit bedrag te voegen bij het reservefonds.

Het in totaal gereserveerde bedrag bedraagt dus:

f 58 000,—	Gewone Reserve.
„ 4 155,66	Reserve-Effecten-Koersverschillen.
„ 6 600,—	Reserve-Gebouwenrekening.

De Balans op 31 December 1912 der Coöperatieve Centrale Christelijke Boerenleenbank te *Alkmaar* luidde:

18.

Balansrekening op 31 December 1912.

Actieven.		Passieven.	
Kassa	f 1 191,53	Aangesloten Banken	f 448 718,32
Aangesloten Banken	„ 122 476,48 ^b	„ „ (vasten termijn)	„ 36 543,—
Effecten	„ 465 924,85	Crediteuren	„ 402,27
Rente Effecten	„ 5 873,60	„De Boerenbond”	„ 1 933,83
Debiteuren	„ 493,75	Beleening o/g.	„ 99 000,—
Brandverzekering van den Provincialen Noord- Hollandschen Boerenbond	„ 3 386,05	Nederlandsche Bank, Rekening-Courant.	„ 45 099,61
Veeverzekering	„ 4 095,06	Stortingen Banken	„ 1 800,—
Belegde Reservefondsen	„ 5 358,—	Reserve	„ 5 673,—
Prolongatiën u/g.	„ 17 000,—		
Hypotheke	„ 10 150,—		
Verlies 1912	„ 3 220,70 ^b		
	f 639 170,03		f 639 170,03

De Winst- en Verliesrekening over 1912 luidde :

19.		Winst- en Verliesrekening over 1912.	
Verliezen.		Winsten.	
Afschrijving op Effecten	f 6 647,76	Transportassurantie	f 62,53
Presentiegelden	„ 273,75	Rijkssubsidie	„ 500,—
Onkosten	„ 485,55 ⁵	Renterekening	„ 4 814,59
Salarissen	„ 1 431,—	Provisie	„ 391,01
Inspectie	„ 150,77	Verlies	„ 3 220,70 ⁵
	<u>f 8 988,83⁵</u>		<u>f 8 988,83⁵</u>

Voor wat het bedrijf der Centraalbanken aangaat, ontleenen we aan haar verslagen over 1912, dat bij die te Utrecht aan het einde van het jaar *f* 4 886 257,65⁵ in deposito was en *f* 1 636 591,78 aan voorschotten uitstond.

Voor zoover de belegde gelden niet dienden om voorschotten te geven aan aangesloten banken, werden zij uitgezet op Beleening tegen onderpand van effecten.

De waarde der onderpanden voor de belegde gelden overtrof steeds het uitgezette bedrag met meer dan het verplichte surplus ad 10 pCt.

Het bepaalde maximum, hetwelk aan een lid tot wederopzeggens toe werd verleend, bleef gehandhaafd op *f* 50 000,— en werd, indien daarvoor termen aanwezig waren verhoogd tot een maximum van *f* 70 000,— gedurende een bepaald tijdsverloop of tot een bepaalden datum en steeds tot wederopzeggens toe. Waar zulks noodig bleek, werden deze credieten opnieuw vastgesteld.

Met machtiging van de individuele leden van den Raad van Toezicht werd aan een lid een maximum crediet van *f* 100 000,— toegestaan.

De rente in Rekening-Courant bedroeg :

- 3,25 pCt. 'sjaars, door de Centrale Bank te vergoeden voor alle stortingen van — en te berekenen voor alle betalingen aan de lokale banken, zoolang deze van de Centrale Bank te vorderen hadden ;
- 4,25 pCt. 'sjaars, door de Centrale Bank te berekenen voor alle betalingen aan — en te vergoeden voor alle stortingen door lokale banken, zoolang deze bij de Centrale Bank in voorschot waren.

Provisie, porti en assurantiekosten of eenig percentage van de door de lokale Banken gemaakte winsten, werden niet in rekening gebracht.

De bank genoot over 1912 een rijkssubsidie van *f* 3 400,—.

De Coöperatieve Centrale te Eindhoven zag het aantal lokale banken, dat zich bij haar aangesloten heeft, met 36 toenemen, dientengevolge bedroeg dit aantal aan het einde van 1912, 346.

Het kapitaal bedroeg op 1 Januari 1912 *f* 620 000,—

Het vermeerderde in den loop van het jaar, door toetreding van 36 lokale banken, met „ 72 000,—

zoodat het kapitaal op 31 December 1912 bedroeg *f* 692 000,—

Op de 346 aandeelen ad *f* 2 000,—, is gestort 1 pCt. of *f* 6 920,—

bijgeschreven uit de winst van vorige jaren „ 1 408,44

„ 8 328,44

zoodat het ongestorte aandeelen-kapitaal bedraagt *f* 683 671,56

In 1912 werd, evenals in voorafgaande boekjaren, een rente berekend van 3,25 en 3,75 pCt. resp. voor Crediteuren en Debiteuren.

De bank genoot over 1912 een rijkssubsidie van *f* 2 500,—.

Bij de Coöperatieve Centrale Christelijke Boerenleenbank te Alkmaar was op 31 December 1912 *f* 448 718,32 in deposito, terwijl *f* 122 476,48½ aan voorschotten uitstond.

De Credieten voor de verschillende banken gingen de *f* 50 000,— niet te boven.

De rente voor deposito's voor onbepaalden tijd bleef het geheele dienstjaar 3,25 pCt., terwijl de rente van sommen voor een jaar vast werd bepaald op ¼ pCt. meer dan de in gebruik zijnde rente voor gewone deposito's.

De rente van voorschotten aan de Banken bleef het geheele dienstjaar 4½ pCt. plus ⅒ pCt. provisie.

De bank genoot een rijkssubsidie van *f* 500,—.

Voor den jaargang 1912 zijn gegevens ontvangen van 830 Boerenleenbanken, terwijl dit aantal voor den vorigen jaargang 733 was.

Van 6 nieuw opgerichte Boerenleenbanken, die het vorige jaar reeds in het Algemeen Register voorkwamen, doch eerst in 1912 in werking zijn getreden, zijn opgaven ingekomen; n.l. de banken te:

Heerhugowaard (n°. 621), Veenendaal, Balk (gemeente Gaasterland), Woudsend (gem. Wijnbriteradeel), Bellingwolde en Woltersum (gem. Ten Boer).

Voorts hebben 91 in den loop van 1912 opgerichte Boerenleenbanken opgaven ingezonden; n.l. de banken te:

Bergen op Zoom, 't Hof (gemeente Bergeijk), Boxtel, Geertruidenberg, Luijksgestel, Megen, Moergestel, St. Oedenrode, Oosterhout, Rijswijk (N.-B.), Valkenswaard, Mariaheide (gem. Veghel), Velp, Wintelre (gem. Vessem c.a.), Zeeland, Arnhem, Weurt (gem. Beuningen), Buurmalsen, Dodewaard, Bennekom (gem. Ede), Geldermalsen, Gendt, Hengelo (G.), Malden (gem. Heumen), Horssen, Maurik, Poederoyen, Gorinchem, 's Gravenzande, Klaaswaal, Noordeloos, Noordwijk, Ouddorp, Oudenhorn, Pijnacker, Rozenburg, Strijen, Oude-Tonge, Zevenhuizen, Bussum, Oosthuizen, Opperdoes, Warmenhuizen, Elkerzee, Kapelle, Amerongen, Bunschoten, Hijlaard (gem. Baarderadeel), Jorwerd (gem. Baarderadeel), Koudum (gem. Hemelumer c. a.), Warns (gem. Hemelumer c. a.), Oosterend (gem. Hennaarderadeel), Wommels (gem. Hennaarderadeel), Kollum (gem. Kollumerland c. a.), St. Johannesga (gem. Schoterland), Steggerda (gem. Weststellingwerf), Wolvega (gem. Weststellingwerf), Makkum (gem. Wonseradeel), Witmarsum (gem. Wonseradeel), Hoonhorst (gem. Dalfsen), Oldemarkt, Dalsholte (gem. Ambt-Ommen), Appingedam, Bedum, Nieuwbeerta (gem. Beerta), Holwierde (gem. Bierum), Spijk (gem. Bierum), Pieterburen (gem. Eenrum), Musselkanaal (gem. Onstwedde), Westerlee (gem. Scheemda), Borgweer (gem. Termunten), Woldendorp (gem. Termunten), Uithuizen, Usquert, Veendam, Vlagtwedde, Wedde, Winsum, Dalen, Westerbork, Beegden, Afferden (gem. Bergen), Well (gem. Bergen), Lutterade (gem. Geleen), Eckelrade (gem. Gronsveld), Neeritter, Schinveld, Susteren, Berg a. d. Maas (gem. Urmond), Oirlo (gem. Venray) en Wijnandsrade.

Thans zijn de navolgende 3 banken voor het eerst in het Algemeen Register vermeld, doch konden wegens den korten duur van hun bestaan geen opgaven verstrekken; n.l. de banken te: Leeuwarden (No. 845); Boijl (gem. Weststellingwerf) en Bourtange (gem. Vlagtwedde).

Ook voor de Boerenleenbanken volgt hier een Overzicht, dat een vergelijking toelaat tusschen de werkzaamheid dezer banken in 1911 en die in 1912; evenals bij de Spaarbanken zijn, ter bevordering van eene juiste vergelijking, alle instellingen buiten rekening gelaten, die niet in beide jaren opgaven verstrekt hebben, voor zoover opheffing of oprichting niet de oorzaak daarvan was.

De Inleggersrekening vertoont voor:

20. Aantal en bedrag der inlagen en uitbetalingen.	1911.	1912.	Toeneming
	733 banken.	830 banken.	sedert 1911 in percenten.
Aantal inlagen gedurende het boekjaar	92 662	110 078	18,80
„ terugbetalingen gedurende het boekjaar	48 180	60 658	25,90
„ boekjes op het einde van het boekjaar in omloop	84 758	99 152	16,98
Bedrag van het tegoed der inleggers aan het begin van het boekjaar	f 30 384 397	1) f 37 536 959	23,54
„ der inlagen gedurende het boekjaar (zonder rente)	27 782 524	33 779 411	21,59
„ „ aan inleggers toegekende rente	969 652	1 208 921	24,68
„ „ uitbetalingen (uitbetaalde rente inbegrepen)	21 575 604	27 623 341	28,03
„ van het tegoed der inleggers, rente inbegrepen, op het einde van het boekjaar	1) 37 560 969	44 901 950	19,54

Uit de Voorschottenrekening blijkt:

21. Aantal en bedrag der voorschotten en terugbetalingen.	1911.	1912.	Toe-, resp. afnemings sedert
	733 banken.	830 banken.	1911 in percenten.
Aantal voorschotten nog loopend aan het begin van het boekjaar	22 104	26 182	18,45
„ „ verleend gedurende het boekjaar	11 653	14 591	24,89
„ „ afgelost „ „ „	7 804	8 583	9,98
„ „ nog loopend op het einde van het boekjaar	29 576	35 983	21,66
Bedrag der voorschotten nog loopend aan het begin van het boekjaar	f 16 830 339	1) f 20 314 451	20,70
„ „ „ verleend gedurende het boekjaar	10 288 083	12 724 614	23,68
„ „ „ afgelost door leeners gedurende het boekjaar	6 783 012	7 890 555	16,33
„ „ „ „ „ borgen „ „ „	6 211	3 413	— 45,05
„ „ „ afgeschreven wegens oninbaarheid gedurende het boekjaar	296	130	— 56,08
„ „ „ nog loopend op het einde van het boekjaar	1) 20 328 904	25 144 966	23,69

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen vindt zijn oorsprong in fouten, die, in vorige opgaven van de Boerenleenbanken, ontvangen, voorkwamen en, hoewel verbetering voor den betreffenden jaargang, ondanks met de besturen der instellingen gevoerde correspondentie, onmogelijk bleek, thans hersteld zijn.

De beide volgende staatjes geven een overzicht van de Actieven en Passieven der Boerenleenbanken in de jaren 1911 en 1912 zoowel de percentsgewijze samenstelling als de betrekkelijke toe- of afnemning van elk der samenstellende deelen.

22.

A C T I E V E N .

	In totaal.		In percenten.		Toe-, resp. afnemning sedert 1911 in percenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	723 instellingen.	819 instellingen.			
Effecten	f 1 551 130	f 1 839 788	3,74	3,67	18,61
Kantoormeubelen e. a. roerende goederen	164 499	197 900	0,39	0,39	20,30
Onroerende eigendommen	140 614	192 331	0,34	0,38	36,81
Hypotheken	222 543	219 352	0,54	0,44	— 1,43
Voorschotten tegen onderpand van effecten	34 140	38 438	0,08	0,08	12,59
Andere voorschotten	20 058 881	24 849 875	48,35	49,54	23,88
Gelden in loopende rekening met { de leden	5 312 938	7 198 224	12,81	14,35	35,48
{ de Centrale Bank	11 797 068	12 937 074	28,44	25,79	9,66
Andere deposito's, uitstaande renten, provisiën, enz.	170 054	202 831	0,41	0,41	19,27
Gelden in kas (coupons inbegrepen).	2 020 492	2 469 401	4,87	4,92	22,22
Tekort (verlies)	10 375	16 845	0,03	0,03	62,36
Totaal	f 41 482 734	f 50 162 109	100,—	100,—	20,92

21.

P A S S I E V E N .

Tegreed der inleggers op het einde van het boekjaar	f 36 958 681	f 44 358 880	89,09	88,43	20,02
Bedrag der reserve (fonds)	725 198	898 806	1,75	1,79	23,94
Kapitaal verschuldigd in { met de leden	1 557 291	1 847 874	3,76	3,69	18,66
{ loopende rekening { met de Centrale Bank	2 164 490	2 980 888	5,22	5,94	37,72
Kapitaal opgenomen bij de Centrale Bank	—	—	—	—	—
„ „ „ derden	5 466	—	0,01	—	—
Overige crediteuren	71 608	75 661	0,17	0,15	5,66
Totaal	f 41 482 734	f 50 162 109	100,—	100,—	20,92

Omtrent de wijze van belegging der gelden, zijn de gegevens van de Boerenleenbanken niet zoo ruim als van de gewone Spaarbanken, wat vermoedelijk verband houdt met de omstandigheid, dat de boekhouding der Boerenleenbanken zoo eenvoudig mogelijk aangelegd is en bij vele dier instellingen in de balans nog geen onderscheiding is gemaakt naar de verschillende groepen van effecten, waarin de waarden belegd zijn. Toch zijn de ontvangen inlichtingen reeds belangrijk genoeg, om ze hier te vermelden en tevens ruim genoeg om reeds vergelijkingen te trekken tusschen de beide jaren 1911 en 1912. Uit het hiervolgend overzicht blijkt, voor zoover de ingekomen formulieren hieromtrent

inlichtingen gaven, hoe de gelden der Boerenleenbanken door deze belegd waren, welk aandeel elk der groepen van belegging in het geheel had en de toe-, resp. afneming van een en ander van 1911 op 1912.

24. Aard der beleggingen.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1911 in percenten.	
	1911.	1912.	1911.	1912.		
	723 instellingen.	819 instellingen.				
Staatsschuld ten laste van Nederland	f 1 795	f 1 795	—	—	—	
„ „ „ „ andere landen	13 076	11 670	0,03	0,03	— 10,75	
Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen	in Nederland	808 020	848 258	2,06	1,79	4,98
	„ andere landen	38 762	44 156	0,10	0,09	13,92
Aandeelen:						
binnenlandsche	347 923	237 913	0,89	0,50	— 31,62	
buitenlandsche	3 493	28 421	0,01	0,06	713,66	
Obligatiën en pandbrieven:						
binnenlandsche	243 677	451 690	0,62	0,96	85,36	
buitenlandsche	15 755	46 929	0,04	0,10	197,87	
Hypotheeken	222 543	219 352	0,57	0,46	— 1,43	
Prolongatiën	34 140	38 438	0,09	0,08	12,59	
Belegging van anderen aard	37 338 041	45 188 004	95,23	95,52	21,02	
Onroerende goederen	140 614	192 381	0,36	0,41	36,81	
Totaal	f 39 208 739	f 47 309 007	100,—	100,—	20,66	

Wat de gekweekte rente betreft, bleek het bij de eenvoudige wijze van boekhouding, door de Boerenleenbanken gevoerd, niet doenlijk deze naar dezelfde groepen, ook voor effecten, te verdeelen; voor de hoofdgroepen van beleggingswijzen geeft tabel 25 intusschen een overzicht:

25. Bedrag der renten gekweekt uit:	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1911 in percenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	723 instellingen.	819 instellingen.			
Effecten	f 50 415	f 60 238	3,70	3,54	19,48
Hypotheeken	21 709	13 420	1,59	0,79	— 38,18
Prolongatie	23 898	12 752	1,75	0,75	— 46,64
Voorschotten	834 971	1 021 913	61,26	60,08	22,39
Anderen hoofde	430 397	588 664	31,58	34,61	36,77
Huren van onroerende goederen	1 676	3 850	0,12	0,23	129,71
Totaal	f 1 363 066	f 1 700 837	100,—	100,—	24,78

Voor de Winst- en Verliesrekening zijn voor 1912 van 825 banken gegevens ingekomen, tegen 724 in 1911. Uit den Verzamelstaat blijkt dat de baten en lasten bij de voor de vergelijking tusschen beide jaren in aanmerking komende Boerenleenbanken en haar procentische samenstellingen zijn geweest als in de beide hiervolgende tabellen 26 en 27 aangetoond wordt:

26.	B A T E N.				
	In totaal.		In procenten.		Toe-, resp. afnemings sedert 1911 in procenten
	1911.	1912.	1911.	1912.	
723 instellingen.	819 instellingen.				
Renten van effecten, hypotheke, enz.	f 1 361 390	f 1 696 987	93,29	93,47	24,65
Huren van onroerende goederen	1 675	3 850	0,11	0,21	129,85
Waardevermeerdering van effecten bij verkoop of balans .	520	101	0,04	0,01	— 30,58
Baten uit anderen hoofde	95 673	114 501	6,56	6,31	19,68
Totaal der baten	f 1 459 258	f 1 815 439	100,—	100,—	24,41

27.	L A S T E N.				
	1911.	1912.	1911.	1912.	Toe-, resp. afnemings sedert 1911 in procenten
Bedrag der aan spaarders toegekende rente	f 968 161	f 1 198 511	74,23	73,20	23,79
Renten van opgenomen kapitalen	127 810	172 263	9,80	10,52	34,78
Administratiekosten	116 290	137 878	8,02	8,42	18,56
Waardevermindering van effecten bij verkoop of balans .	5 746	19 611	0,44	1,20	241,30
Bedrag van het verlies op voorschotten wegens oninbaarheid afgeschreven.	296	130	0,02	0,01	— 56,08
Overige lasten.	85 933	108 880	6,59	6,65	26,70
Totaal der lasten	f 1 304 236	f 1 637 273	100,—	100,—	25,54

Hoe de aantallen spaarboekjes, bij de Boerenleenbanken in omloop aan het einde van het jaar, naar de grootte van het bedrag verdeeld waren, blijkt uit de volgende tabel, welke tevens doet zien de percentsgewijze verdeling dier boekjes naar de grootte van het tegoed en de toeneming der aantallen boekjes, in procenten, in elke groep sedert 1911.

28.	In totaal.		In procenten.		Toeneming sedert 1911 in procenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	733 instellingen.	830 instellingen.			
Boekjes met een tegoed:					
van beneden f 10,—	13 547	15 898	18,62	18,34	17,35
van f 10,— tot beneden „ 100,—	19 882	23 959	27,32	27,64	20,51
„ „ 100,— „ „ „ 1 000,—	29 041	34 294	39,91	39,56	18,09
„ „ 1 000,— en hooger	10 295	12 538	14,15	14,46	21,79
Totaal	72 765	86 689	100,—	100,—	19,14

Ten slotte geeft tabel 29 een overzicht van de aantallen der verleende voorschotten, de verdeling dezer in procenten naar de grootte van het bedrag en de toeneming sedert 1911.

29. Voorschotten verleend:	In totaal.		In procenten.		Toeneming sedert 1911 in procenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	783 instellingen.	830 instellingen.			
Aantal leden op het einde van het boekjaar	64 259	74 652	—	—	16,17
Beneden f 50,—	425	473	3,81	3,37	11,29
van f 50,— tot beneden „ 100,—	943	1 239	8,45	8,82	31,39
„ „ 100,— „ „ „ 200,—	2 007	2 596	17,98	18,48	29,35
„ „ 200,— „ „ „ 300,—	1 736	1 987	15,56	14,15	14,46
„ „ 300,— „ „ „ 500,—	1 653	2 156	14,81	15,35	30,43
„ „ 500,— „ „ „ 1000,—	1 949	2 514	17,47	17,90	28,99
„ „ 1000,— en hooger	2 446	3 050	21,92	21,93	25,92
Totaal	11 159	14 045	100,—	100,—	25,86

III. SPAARKASSEN.

Voor den jaargang 1912 zijn gegevens ontvangen van 28 Spaarkassen, terwijl dit aantal voor den vorigen jaargang 26 was.

Niet ingekomen zijn de opgaven van de Bussumsche R.-K. Spaarkas te *Bussum*, die in 1911 wel meewerkte.

Van de volgende 3 Spaarkassen, die vorig jaar geen opgaven inzonden, zijn daarentegen voor 1912 wel gegevens ingekomen:

- R.-K. Spaarkas van den R.-K. Volksbond te *Breda*;
- R.-K. Spaarkas „Sparen doet Garen” te *Roosendaal*;
- Spaarkas onder patronaat van „St. Josef” te *Venray*.

Voorts komt de Spaarkas v. d. St. Josephgezellenvereniging te 's *Gravenhage* dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voor, doch heeft geen opgaven verstrekt.

30.	Deelnemers en deelnemingen.	1911.	1912.	Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in percenten.
		25 instellingen.	25 instellingen.	
	Aantal deelnemers gedurende het boekjaar	2 598	2 714	4,46
	„ stortingen „ „ „	53 582	55 278	3,17
	Bedrag van het tegoed der inleggers aan het einde van het vorig boekjaar	f 435 276	f 434 408	— 0,20
	„ der inlagen	220 567	222 877	1,05
	„ „ rente en premien	14 926	15 607	4,56
	„ „ uitbetalingen (in geld)	234 739	206 874	— 11,87
	„ „ „ (in natura)	3 833	3 756	— 2,01
	„ van het tegoed der inleggers aan het einde van het boekjaar	432 196	462 262	6,96

De staatjes 31 en 32 geven een overzicht van de Winst- en Verliesrekening betreffende de jaren 1911 en 1912. In 1912 werden voor deze rekening door 21 instellingen gegevens ingezonden, tegen 18 in 1911.

31.	B A T E N.	In totaal.		In percenten.		Toeneming sedert 1911 in percenten.
		1911.	1912.	1911.	1912.	
		17 instellingen.	17 instellingen.			
	Rente van belegde gelden	f 9 284	f 9 740	82,14	79,82	4,91
	Giften en bijdragen van anderen	664	664	5,87	5,44	—
	Inkomsten uit bezittingen	1 355	1 502	11,99	12,31	10,85
	Andere baten	—	297	—	2,43	—
	Totaal	f 11 303	f 12 203	100,—	100,—	7,96

32.	L A S T E N.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in percenten.
		1911.	1912.	1911.	1912.	
		17 instellingen.	17 instellingen.			
	Bedrag der aan inleggers toegekende rente en premie	f 7 035	f 7 401	74,05	69,96	5,20
	Administratiekosten	2 100	1 999	22,11	18,90	— 4,81
	Andere lasten	365	1 179	3,84	11,14	223,01
	Totaal	f 9 500	f 10 579	100,—	100,—	11,36

IV. HULPBANKEN.

Voor den jaargang 1912 zijn 82 instellingen gegevens ingekomen, tegen 75 in 1911.

De volgende 6 Hulpbanken, die voor 1911 geen inlichtingen hadden ingezonden, hebben daarentegen voor 1912 wel gegevens verstrekt:

Vereeniging Hulpbank te *Arnhem* ;
 Hulpbank der Vereeniging „Hulp in Nood” te *'s-Gravenhage* ;
 Coöperatieve Middenstandscredietbank te *Gouda* ;
 Hulpbank van het Departement Oudshoorn der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Oudshoorn* ;
 Coöperatieve Voorschotvereeniging en Spaarkas te *Amsterdam* ;
 Dedemsvaartsche Coöperatieve Middenstandscredietbank te *Dedemsvaart* (Gemeente Avereest).

Van de volgende 6 Hulpbanken, die dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voorkomen, zijn geen opgaven ingekomen:

Coöperatieve Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Dordrecht* ;
 Coöperatieve Zaanlandsche Middenstands-Credietbank te *Zaandam* ;
 Middenstands-Credietbank te *Deventer* ;
 Fonds tegen den Woeker te *Groningen* ;
 Groninger Voorschotbank te *Groningen* ;
 Spaar- en Voorschotbank te *Winsum*.

Voorts heeft een in den loop van 1912 opgerichte hulpbank opgaven ingezonden; n.l.:

Voorschotbank van het Departement Middelharnis en Sommelsdijk der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Middelharnis*.

Het volgende staatje geeft een overzicht van de aantallen voorschotten:

33.	Aantal voorschotten.	1911.	1912.	Toe-, respectievelijk afnemng sedert 1911 in procenten.
		75 instellingen.	76 instellingen.	
	Gevraagd	13 618	13 746	0,94
	Geweigerd	1 815	2 033	12,01
	Verleend	11 803	11 713	— 0,76
	In den aanvang van het jaar nog loopend.	14 021	14 494	3,37
	Gedurende het jaar geheel afgelost of afgeschreven	10 533	10 437	— 0,91
	Op het einde van het jaar nog loopend.	15 291	15 770	3,13

Tabel 34 geeft een overzicht van de bedragen der voorschotten, alle berekend zonder rente.

34. Bedrag der Voorschotten	1911.		1912.	Toe-, respect. afneming sedert 1911 in percenten.
	75 instellingen.		76 instellingen.	
In het begin van het jaar nog loopend	f	4 810 731	1) f 5 395 973	12,17
Gedurende het jaar verleend		3 783 889	3 892 889	2,88
Door leeners terugbetaald		3 114 072	3 457 612	11,03
„ borgen „		80 215	61 320	— 23,56
Afgeschreven wegens oninbaarheid		4 304	3 513	— 18,38
Op het einde van het jaar nog verschuldigd	1)	5 396 029	5 766 417	6,86

Door het volgende staatje wordt aangeduid, hoeveel van het op voorschotten afgeschreven bedrag per f 1000,— door leeners en borgen is terugbetaald en hoeveel als oninbaar op de voorschotten afgeschreven is, met de verhoudingsgetallen dier bedragen in de beide jaren.

35.	1911.		1912.	Toe-, respect. afneming sedert 1911 in percenten.
Door leeners is terugbetaald	f	973,57	f 981,59	0,82
„ borgen „		25,08	17,41	— 30,58
Wegens oninbaarheid is afgeschreven		1,35	1,00	— 25,93

Niet door alle Hulpbanken zijn voor de Kapitaalrekening en die van Winst en Verlies gegevens verstrekt: in 1911 resp. door 61 en 56, in 1912 resp. door 65 en 58 instellingen.

De beide volgende staatjes geven een blik op de Actieven en Passieven der Hulpbanken op het einde van het jaar.

36. A C T I E V E N.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1911 in percenten.	
	1911	1912.	1911.	1912.		
	61 instellingen.	62 instellingen.				
Door deelnemers verschuldigd (zonder rente)	f	5 073 793	f 5 427 998	86,28	86,14	6,98
Onroerende eigendommen		46 731	85 439	0,79	1,36	82,83
Gelden in kas		103 541	90 933	1,76	1,44	— 12,18
Effecten en andere waarden		510 737	541 332	8,69	8,59	5,99
Overige debiteuren		146 116	155 703	2,48	2,47	6,56
Totaal	f	5 880 918	f 6 301 405	100,—	100,—	7,15

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen, vindt zijn oorsprong in ten vorigen jare foutief gedane opgave.

37. PASSIEVEN.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
Aan aandeelhouders verschuldigd	f 1 586 168	f 1 672 275	26,97	26,54	5,43
Eigen kapitaal of reserve	468 070	454 830	7,96	7,21	— 2,83
Kapitaal bij derden opgenomen	2 865 918	3 181 909	48,73	50,50	11,03
Overige crediteuren	960 767	992 891	16,34	15,75	3,29
Totaal	f 5 880 918	f 6 301 405	100,—	100,—	7,15

Tabellen 38 en 39 geven een overzicht van de Baten en Lasten, volgens de Winst- en Verliesrekening.

38. B A T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.
	1911. 56 instellingen.	1912. 57 instellingen.	1911.	1912.	
Renten van voorschotten	f 250 638	f 274 256	82,88	84,16	9,42
Boeten	1 334	1 417	0,44	0,43	6,22
Inkomsten van bezittingen	16 729	18 379	5,53	5,64	9,86
Giften en bijdragen	8 735	9 456	2,89	2,90	8,25
Baten uit anderen hoofde	24 985	22 382	8,26	6,87	— 10,42
Totaal	f 302 421	f 325 890	100,—	100,—	7,76

39. L A S T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
Renten van opgenomen kapitaal	f 124 256	f 141 582	61,50	62,36	13,94
Restitutie van rente en premie	11 512	11 515	5,70	5,07	0,03
Administratiekosten	57 643	59 805	28,53	26,34	3,75
Afschrijving wegens oninbaarheid	4 057	3 320	2,01	1,46	— 18,17
Andere lasten	4 568	10 833	2,26	4,77	137,15
Totaal	f 202 036	f 227 055	100,—	100,—	12,38

Voorts blijken uit de Kapitaal- en de Winst- en Verliesrekening de volgende Passieven:

40. PASSIEVEN.	1911.	1912.	Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.
Kapitaal aan de banken toebehoorend	f 468 070	f 454 830	— 2,83
Bedrag der winst	100 385	98 836	— 1,54
Waarvan uitgekeerd of nog uit te keeren aan aandeelhouders	43 380	36 190	— 16,57
Netto bedrag der winst	57 005	62 646	9,90
" " " " in procenten	12,18	13,77	13,05

De in 1911 en 1912 verleende voorschotten waren naar de grootte der bedragen als volgt verdeeld :

41.	Voorschotten in bedragen.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1911 in percenten.
		1911.	1912.	1911.	1912.	
		73 instellingen.	74 instellingen.			
	Beneden f 25,—	796	703	7,43	6,44	— 11,68
	Van f 25,— tot beneden f 100,—	3 455	3 567	32,24	32,65	3,24
	„ „ 100,— „ „ „ 200,—	2 862	2 764	26,78	25,30	— 3,42
	„ „ 200,— „ „ „ 300,—	1 491	1 690	13,92	15,47	13,35
	„ „ 300,— „ „ „ 500,—	994	939	9,28	8,60	— 5,53
	„ „ 500,— „ „ „ 1000,—	577	625	5,39	5,72	8,32
	„ „ 1000,— en hooger	534	636	4,99	5,82	19,10
	Totaal	10 709	10 924	100,—	100,—	2,01

V. BANKEN VAN LEENING.

Voor den jaargang 1912 zijn, evenals voor den vorigen jaargang van 17 instellingen gegevens ingekomen.

Dit onderdeel der Statistiek bepaalt zich overigens, wegens de onmogelijkheid om van de particuliere leenbanken de noodige gegevens te verkrijgen, evenals in vorige jaren, tot de gemeentelijke banken van leening, zowel die in eigen beheer als de verpachte.

Het hier volgende staatje geeft een overzicht van de aantallen panden.

42.	Aantallen panden.	1911. 17 instellingen.	1912. 17 instellingen.	Toe-, respect afneming sedert 1911 in percenten.
	Aan het begin van het jaar nog aanwezig	423 424	415 677	— 1,83
	Gedurende het jaar beleend	2 246 397	2 387 927	6,30
	Binnen 8 dagen gelost.	1 100 861	1 223 871	11,17
	Na langeren tijd	1 079 236	1 083 089	0,36
	Verkocht.	74 047	72 676	— 1,85
	Aan het einde van het jaar nog aanwezig.	415 677	423 968	1,99

Tabel 43 geeft een overzicht van de bedragen der Beleenersrekening.

43.	Bedragen der beleeningen.	1911. 17 instellingen.	1912. 17 instellingen.	Toe-, respect. afneming sedert 1911 in percenten.
	Bij het begin van het jaar op de panden nog verschuldigd (zonder rente).	f 2 242 069	f 2 279 277	1,62
	Gedurende het jaar op de panden voorgeschoten	8 963 034	9 649 911	7,66
	Bedrag der aflossingen (zonder rente).	8 640 186	9 268 460	7,27
	„ „ voorschotten op gedurende het jaar verkochte panden	286 536	276 290	— 3,58
	Op het einde van het jaar nog op de panden verschuldigd (zonder rente).	2 279 277	2 354 438	4,61

De beide volgende staatjes geven een overzicht van de Actieven en Passieven op het einde van het boekjaar, volgens de Kapitaalrekening, in totaal en in procenten.

44. A C T I E V E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.
	1911 17 instellingen	1912 17 instellingen	1911.	1912.	
Bedrag van het aan het einde van het jaar op de panden nog verschuldigde	f 2 279 277	f 2 384 438	70,13	70,50	4,61
Onroerende eigendommen	548 603	533 382	16,88	15,77	— 2,77
Gelden in kas	225 476	200 323	6,94	5,92	— 11,16
Effecten en andere waarden	78 978	59 428	2,43	1,76	— 24,75
Overige debiteuren	117 533	204 417	3,62	6,05	78,92
Totaal	f 3 249 867	f 3 381 988	100,—	100,—	4,07

45. P A S S I E V E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
Eigen kapitaal der banken	f 1 322 667	f 1 312 500	40,70	38,81	— 0,77
Kapitaal bij derden opgenomen	1 646 153	1 919 991	56,81	56,77	4,00
Saldo der beschikbare overschotten	34 105	37 797	1,05	1,12	10,83
Overige crediteuren	46 942	111 700	1,44	3,30	137,95
Totaal	f 3 249 867	f 3 381 988	100,—	100,—	4,07

Tabellen 46 en 47 geven een blik op de Baten en Lasten, volgens de Winst- en Verliesrekening.

46. B A T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.
	1911 17 instellingen.	1912 17 instellingen	1911.	1912.	
Renten van panden	f 272 981	f 328 767	67,20	69,36	20,44
Opgelden en terugbetaalde waarborgrechten	20 183	18 792	4,97	3,96	— 6,89
Aan de banken vervallen overschotten	17 519	17 236	4,31	3,64	— 1,62
Inkomsten van bezittingen	9 351	9 320	2,30	1,97	— 0,33
Terugontvangen van administratiekosten	21 903	18 337	5,39	3,87	— 16,28
Andere baten	64 281	81 542	15,83	17,20	26,85
Totaal	f 406 198	f 473 994	100,—	100,—	16,69

47. L A S T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.
	1911.	1912.	1911.	1912.	
	Renten van kapitalen	f 80 066	f 85 611	18,61	
Administratiekosten	297 605	321 017	69,17	69,08	7,87
Betaalde waarborgrechten	2 574	2 254	0,60	0,40	— 12,43
Tekorten na verkooping.	5 769	5 531	1,34	1,19	— 4,13
Vergoeding op vermiste of beschadigde panden	157	111	0,04	0,02	— 20,30
Andere lasten	44 061	47 165	10,24	10,15	7,05
Totaal	f 430 232	f 464 692	100,—	100,—	8,01

Wat de Verkoopingenrekening aangaat, zij hier opgemerkt, dat in dezen jaargang wederom evenals in den voorgaanden, sedert 1899, niet alleen opgenomen zijn de verkooping van panden, wier opbrengst een tekort of een overschot lieten, maar ook de verkooping van panden, welke opbrengst het voorschot met rente en onkosten juist dekten en die dus nog een overschot, noch een tekort lieten.

Het hier volgende staatje geeft een overzicht van de verkooping:

48. VERKOOPINGEN.	Panden welke verkoop een overschot lieten.			Panden welke verkoop een tekort lieten.			Panden welke verkoop noch een tekort noch een overschot lieten.		
	1911.	1912.	Toe-, respect. afnemingsedert 1911 in procenten.	1911.	1912.	Afnemingsedert 1911 in procenten.	1911.	1912.	Afnemingsedert 1911 in procenten.
	17 instellingen.	17 instellingen.							
Bedrag der verleende voorschotten	f 194 951	f 203 210	4,24	f 42 548	f 30 291	— 28,81	f 49 038	f 42 590	— 12,54
Bedrag der verschuldigde rente	16 726	17 770	6,24	3 801	2 804	— 26,23	4 073	3 509	— 13,85
Betaalde waarborgrechten e a. uitgaven bij den verkoop	4 212	4 193	— 0,45	623	524	— 15,89	691	691	—
Ten bate der banken komende opgelden	12 734	13 549	5,98	1 921	1 185	— 38,31	3 099	2 667	— 13,94
Opbrengst van den verkoop	262 176	280 343	6,93	37 670	26 667	— 29,21	53 532	46 775	— 12,62
Door koopers betaalde opgelden en waarborgrechten	15 413	16 119	4,58	2 239	1 515	— 33,81	3 366	2 975	— 11,62
Andere ontvangsten bij den verkoop	112	246	119,64	—	—	—	—	—	—
Bedrag der beschikbare overschotten.	49 028	57 986	18,27	—	—	—	—	—	—
Bedrag der tekorten	—	—	—	8 934	6 615	— 25,95	—	—	—

Tabel 49 geeft een overzicht van de bedragen, voorgeschoten op de panden, die in de jaren 1911 en 1912 verkocht werden, en van de opbrengst dier verkochte panden.

49. Gedurende het jaar verkochte panden.	Bedrag der op de panden verleende voorschotten.			Opbrengst der panden.		
	1911.	1912.	Toe-, resp. afnemings sedert 1911 in procenten.	1911.	1912.	Toe-, resp. afnemings sedert 1911 in procenten.
Van welke opbrengst een deel voor de leeners beschikbaar bleef . . .	f 194 950	f 203 210	4,24	f 262 176	f 280 343	6,93
Welke opbrengst niet voldoende is geweest om de schuld der leeners te delgen	42 548	30 291	— 28,81	37 670	26 667	— 29,31
Welke opbrengst voldoende is geweest om de schuld der leeners te delgen, doch geen beschikbaar overschot liet.	49 038	42 890	— 12,54	53 532	46 775	— 12,62
Totaal	f 286 536	f 276 391	— 3,54	f 353 378	f 353 785	0,12

Ten slotte geeft onderstaand tabelletje een overzicht van de Overschottenrekening.

50. Overschottenrekening.	1911.	1912.	Toe-, resp. afnemings sedert 1911 in procenten.
	17 instellingen.	17 instellingen.	
Saldo der beschikbare overschotten aan het begin van het jaar.	f 36 679	f 34 105	— 7,02
Bedrag der beschikbare overschotten na gedurende het jaar gehouden verkooppingen	49 028	57 986	18,27
In den loop van het jaar uitbetaalde beschikbare overschotten .	34 083	37 061	8,74
In den loop van het jaar bij de bank vervallen overschotten .	17 519	17 233	— 1,63
Saldo der beschikbare overschotten aan het einde van het jaar.	34 105	37 797	10,83

TABLE I
Summary of the results of the experiments on the effect of the concentration of the solution on the rate of the reaction.

Concentration of the solution (M)	Rate of the reaction (M ⁻¹ s ⁻¹)	Order of the reaction
0.1	0.001	1
0.2	0.002	1
0.3	0.003	1
0.4	0.004	1
0.5	0.005	1
0.6	0.006	1
0.7	0.007	1
0.8	0.008	1
0.9	0.009	1
1.0	0.010	1

The rate of the reaction increases linearly with the concentration of the solution, indicating a first-order reaction.

The order of the reaction is 1, which is consistent with the linear relationship between the rate and the concentration.

The rate constant of the reaction is 0.010 s⁻¹, which is determined from the slope of the linear plot.

The half-life of the reaction is 69.3 s, which is calculated from the rate constant using the equation $t_{1/2} = \frac{\ln 2}{k}$.

The activation energy of the reaction is 50 kJ/mol, which is determined from the Arrhenius plot.

The pre-exponential factor of the reaction is 1.0 x 10¹⁰ s⁻¹, which is determined from the Arrhenius plot.

The reaction is exothermic, with a standard enthalpy change of -50 kJ/mol.

The reaction is spontaneous at all temperatures above 0 K.

The reaction is reversible, with an equilibrium constant of 1.0.

The reaction is first-order with respect to the concentration of the reactant.

The reaction is zero-order with respect to the concentration of the product.

The reaction is overall first-order.

The reaction is a simple reaction.